

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2022. gada 20. maijā
(OR. en)

9333/22

Starpiestāžu lieta:
2022/0902(APP)

AG 53
INST 195
PE 55
JUR 362
FREMP 104

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	<i>Roberta Metsola</i> , Eiropas Parlamenta priekšsēdētāja
Saņemšanas datums:	2022. gada 19. maijs
Saņēmējs:	<i>Jean-Yves LE DRIAN</i> , Eiropas Savienības Padomes priekšsēdētājs
Temats:	Priekšlikums – PADOMES REGULA par Eiropas Parlamenta deputātu ievēlēšanu tiešās vispārējās vēlēšanās, ar ko atceļ Padomes Lēmumu 76/787/EOTK, EEK, <i>Euratom</i> un šim lēmumam pielikumā pievienoto Aktu par Eiropas Parlamenta deputātu ievēlēšanu tiešās vispārējās vēlēšanās

Pielikumā pievienota Eiropas Parlamenta normatīvā rezolūcija un priekšlikums Padomes regulai par minēto tematu.

Pielikumā: P9_TA(2022)0129

PIEŅEMTIE TEKSTI

P9_TA(2022)0129

Eiropas Parlamenta deputātu ievēlēšana tiešās vispārējās vēlēšanās

Eiropas Parlamenta 2022. gada 3. maija normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Padomes regulai par Eiropas Parlamenta deputātu ievēlēšanu tiešās vispārējās vēlēšanās, ar ko atceļ Padomes Lēmumu (76/787/EOTK, EEK, *Euratom*) un šim lēmumam pielikumā pievienoto Aktu par Eiropas Parlamenta deputātu ievēlēšanu tiešās vispārējās vēlēšanās (2020/2220(INL)) – 2022/0902(APP))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā 1950. gada 9. maija deklarāciju, ar ko ierosina izveidot Eiropas Ogļu un tērauda kopienu (EOTK) kā pirmo soli ceļā uz Eiropas federāciju,
- ņemot vērā Aktu par Eiropas Parlamenta pārstāvju ievēlēšanu tiešās vispārējās vēlēšanās (“Vēlēšanu akts”), kurš pievienots Padomes Lēmumam 76/787/EOTK, EEK, *Euratom* (1976. gada 20. septembris), kas grozīts ar Padomes Lēmumu 2002/772/EK, *Euratom* (2002. gada 25. jūnijs un 23. septembris)¹ un Padomes Lēmumu (ES, *Euratom*) 2018/994 (2018. gada 13. jūlijs)²,
- ņemot vērā Līgumus un jo īpaši Līguma par Eiropas Savienību (LES) 2., 3., 9., 10. un 14. pantu un 17. panta 7. punktu, Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 8., 20. un 22. pantu, 223. panta 1. punktu un 225. pantu un Protokola Nr. 1 “Par valstu parlamentu lomu Eiropas Savienībā” 2. pantu,
- ņemot vērā Protokolu Nr. 7 “Par privilēģijām un imunitāti Eiropas Savienībā”,
- ņemot vērā Padomes Direktīvu 93/109/EK (1993. gada 6. decembris), ar ko nosaka sīki izstrādātu kārtību balsstiesību un tiesību kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās izmantošanai Savienības pilsoņiem, kas dzīvo dalībvalstī, kuras pilsoņi tie nav³,
- ņemot vērā Parlamenta iepriekšējās rezolūcijas par Eiropas Parlamenta vēlēšanu procedūru un jo īpaši 1998. gada 15. jūlija rezolūciju par vēlēšanu procedūras projektu,

¹ OV L 283, 21.10.2002., 1. lpp.

² OV L 178, 16.7.2018., 1. lpp.

³ OV L 329, 30.12.1993., 34. lpp.

- kas ietver kopējus principus Eiropas Parlamenta deputātu vēlēšanām¹, 2012. gada 22. novembra rezolūciju par Eiropas Parlamenta vēlēšanām 2014. gadā², 2013. gada 4. jūlija rezolūciju par Eiropas Parlamenta 2014. gada vēlēšanu norises praktisko aspektu uzlabošanu³ un 2015. gada 11. novembra rezolūcija par Eiropas Savienības vēlēšanu likuma reformu⁴,
- ņemot vērā 2013. gada 13. marta⁵ un 2018. gada 7. februāra⁶ rezolūciju par Eiropas Parlamenta sastāvu,
 - ņemot vērā 2020. gada 26. novembra rezolūciju par Eiropas vēlēšanu izvērtēšanu⁷,
 - ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 1141/2014 (2014. gada 22. oktobris) par Eiropas politisko partiju un Eiropas politisko fondu statusu un finansēšanu⁸ un jo īpaši 13., 21. un 31. pantu;
 - ņemot vērā 2010. gada 20. oktobra Pamatlīgumu par Eiropas Parlamenta un Eiropas Komisijas attiecībām,
 - ņemot vērā 2019. gada 20. marta plenārsēdē pieņemto Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas informatīvo ziņojumu par personu ar invaliditāti reālajām tiesībām balsot Eiropas Parlamenta vēlēšanās⁹ un 2020. gada 2. decembrī pieņemto papildus atzinumu par nepieciešamību nodrošināt personām ar invaliditāti reālas tiesības balsot Eiropas Parlamenta vēlēšanās¹⁰,
 - ņemot vērā ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām (*UNCRPD*), ko ES ratificēja 2010. gadā un ko ir ratificējušas visas dalībvalstis, un tā 29. pantu par piedalīšanos politiskajā un sabiedriskajā dzīvē,
 - ņemot vērā Komisijas 2021. gada 3. marta paziņojumu „Savienība, kurā valda līdztiesība: personu ar invaliditāti tiesību stratēģija 2021.–2030. gadam” (COM(2021)0101),
 - ņemot vērā Komisijas 2020. gada 3. decembra paziņojumu par Eiropas Demokrātijas rīcības plānu (COM(2020)0790),

¹ OV C 292, 21.9.1998., 66. lpp.

² OV C 419, 16.12.2015., 185. lpp.

³ OV C 75, 26.2.2016., 109. lpp.

⁴ OV C 366, 27.10.2017., 7. lpp.

⁵ OV C 36, 29.1.2016., 56. lpp.

⁶ OV C 463, 21.12.2018., 83. lpp.

⁷ OV C 425, 20.10.2021., 98. lpp.

⁸ OV L 317, 4.11.2014., 1. lpp.

⁹ <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/information-reports/real-right-persons-disabilities-vote-european-parliament-elections-information-report>.

¹⁰ <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/need-guarantee-real-rights-persons-disabilities-vote-european-parliament-elections-additional-opinion>.

- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu (“Harta”) un jo īpaši 11., 21., 23. un 39. pantu,
 - ņemot vērā Eiropas sociālo tiesību pīlāru, jo īpaši tā 1. principu,
 - ņemot vērā Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām, jo īpaši tā 25. pantu,
 - ņemot vērā Parlamentu savienības (*IPU*) darbu dzimumu līdztiesības jomā, jo īpaši tās Dzimumsensitīvu parlamentu rīcības plānu,
 - ņemot vērā 2021. gada runu par stāvokli Savienībā, kurā *Ursula von der Leyen* pasludināja, ka 2022. gads būs jaunatnes gads,
 - ņemot vērā Komisijas priekšlikumu par Eiropas Jaunatnes gadu 2022,
 - ņemot vērā Reglamenta 46. un 54. pantu,
 - ņemot vērā Konstitucionālo jautājumu komitejas ziņojumu (A9-0083/2022),
- A. tā kā kopš 1976. gada, kad Vēlēšanu akts pirmo reizi pavēra ceļu Eiropas Parlamenta deputātu ievēlēšanai tiešās vispārējās vēlēšanās, Eiropas Parlaments pastāvīgi ir prasījis reformēt Eiropas vēlēšanu likumu un virzīties uz saliedētāku un vienotāku Eiropas vēlēšanu procedūru;
- B. tā kā spert konstruktīvu soli šajā virzībā ļāva Lisabonas līgums, kurā apstiprinātas Eiropas Parlamenta tiesības ierosināt priekšlikumu par Vēlēšanu aktu, kā arī tā struktūru;
- C. tā kā citas svarīgas izmaiņas Lisabonas līgumā jo īpaši attiecas uz LES 14. panta formulējumu, kurā noteikts, ka Eiropas Parlaments sastāv no Savienības pilsoņu, nevis tautu pārstāvjiem, kā arī norādīts uz Parlamenta lomu Komisijas priekšsēdētāja ievēlēšanā, kurš būtu jāievēlē, ņemot vērā Eiropas Parlamenta vēlēšanu rezultātus;
- D. tā kā 2014. gada vēlēšanu procedūra radīja precedentu Parlamenta lomai Komisijas priekšsēdētāja izraudzīšanā; tā kā šo procedūru nevarēja iekļaut vispārējā Eiropas vēlēšanu likuma reformā un līdz ar to veidojās politiskais fons tam, lai pēc 2019. gada Eiropas vēlēšanām negaidīti netiktu piemērots vadošā kandidāta princips; tā kā uzdevums veidot koalīcijas vairākumu jaunievēlētajā Parlamentā attiecībā uz Komisijas priekšsēdētāja amata kandidāta izvirzīšanu vispirms būtu jāuztic tam vadošajam kandidātam, kura Eiropas politiskā vienība ir saņēmusi vislielāko kopējo mandātu skaitu; tā kā tad, ja koalīcijas balsu vairākumu nevar sasniegt, šis uzdevums būtu jāuztic nākamajam vadošajam kandidātam; tā kā Parlaments sagaida, ka Eiropadomes priekšsēdētājs apspriedīsies ar attiecīgajiem Eiropas politisko vienību un parlamentāro grupu vadītājiem, lai informētu par kandidātu izvirzīšanas procesu, un uzskata, ka šo vadošā kandidāta procesu varētu padarīt oficiālu, noslēdzot politisku vienošanos starp Eiropas politiskajām vienībām un iestāžu nolīgumu starp Parlamentu un Eiropadomi;

- E. tā kā pašreizējā Eiropas Vēlēšanu aktā atsevišķi spēkā esošie kopīgie noteikumi liecina par virzību uz nepieciešamajiem uzlabojumiem, tostarp tiem, ar ko paredz proporcionāli pārstāvētu kandidātu ievēlēšanu, izmantojot sarakstu sistēmu vai atsevišķu pārdalāmu balsu sistēmu; brīvību izveidot vēlēšanu apgabalus valstu līmenī; maksimālā pieļaujamā 5 % vēlēšanu sliekšņa ieviešanu valstu vēlēšanu apgabalos kā veidu, lai nodrošinātu, ka Parlaments spēj darboties; un aizliegumu EP deputātiem iegūt divkāršu mandātu, proti, vienu mandātu savā valstī un otru — Eiropas Parlamentā;
- F. tā kā, lai gan virzībā uz kopīgiem Eiropas Parlamenta vēlēšanu procedūras standartiem atsevišķi pasākumi ir veikti, pašlaik Eiropas vēlēšanas pārsvarā joprojām reglamentē valstu tiesību akti, un tādēļ ir vajadzīgi papildu uzlabojumi, lai izveidotu patiesi vienotu Eiropas Parlamenta vēlēšanu procedūru;
- G. tā kā 2019. gada Eiropas vēlēšanās vēlētāju aktivitāte bija augstākā, kāda Eiropas Parlamenta vēlēšanās reģistrēta pēdējo 20 gadu laikā; tā kā līdzdalības līmenis ievērojami atšķiras dalībvalstu starpā; tā kā lielāka vēlētāju aktivitāte ir labs signāls un liecina, ka Savienības pilsoņi un jo īpaši jaunākās paaudzes aizvien vairāk interesējas par Eiropas integrācijas procesu, ko apstiprina arī 2021. gada 9. marta Eiropabarometra īpašās aptaujas rezultāti; tā kā šis rādītājs tomēr nozīmē, ka no visiem Savienības pilsoņiem piedalījās tikai puse; tā kā pieaugoša interese par Eiropas vēlēšanām norāda, ka Savienības pilsoņi pieprasa Savienībai strauji rīkoties klimata pārmaiņu, ekonomikas atveseļošanas, cilvēktiesību aizsardzības, tiesiskuma, migrācijas jomā un attiecībā uz Eiropas Savienības lomu starptautiskajās attiecībās; tā kā ir jāveic komunikācijas pasākumi, lai palielinātu pilsoņu interesi par Eiropas jautājumiem un Eiropas politisko partiju un fondu lomu šajā ziņā;
- H. tā kā vēlētāju aizvien lielākas aktivitātes tendenci var uzlabot, ja tiek stiprināta saikne starp vēlētajiem un kandidātiem un uzlabota pārskatatbildība, kā arī veidota Savienības mēroga dimensija;
- I. tā kā funkcionējoša vēlēšanu sistēma vairo iedzīvotāju uzticēšanos un atbalstu un palielina Savienības pilsoņu ticību spējai ar savu balsi vēlēšanās demokrātiski mainīt sabiedrību;
- J. tā kā Padomes Lēmuma 2018/994 (2018. gada 13. jūlijs) apstiprināšanas process dalībvalstīs process joprojām nav pabeigts, taču šis apstāklis neliedz izdarīt nepieciešamās izmaiņas Savienības vēlēšanu sistēmās;
- K. tā kā aizvien labvēlīgākā politiskā vide visā Eiropā varētu radīt iespēju ieviest elementus un noteikumus, ar ko pastiprinātu vēlēšanu Eiropas dimensiju;
- L. tā kā Eiropas vēlēšanu likuma reformēšanā būtu jāievēro subsidiaritātes un proporcionalitātes principi un jāievieš kopīgi minimālie standarti;
- M. tā kā Eiropas Parlamenta vēlēšanu procedūras reforma būtu jāvirza uz to, lai Eiropas Parlamenta vēlēšanās palielinātu demokrātisko un pārnacionālo publisko diskusiju un dimensiju un spēcīnātu demokrātisko leģitimitāti Savienības lēmumu pieņemšanā, nostiprinātu Savienībā pilsonību, uzlabotu Eiropas Parlamenta darbību un Savienības

pārvaldi, vairotu Eiropas Parlamenta darba leģitimitāti un tā likumdevēja raksturu, piešķirot tam patiesas iniciatīvas tiesības, stiprinātu elektorāta līdztiesīguma un iespēju vienlīdzības principus, jo īpaši starp sievietēm un vīriešiem, uzlabotu Eiropas Parlamenta vēlēšanu sistēmas efektivitāti un tuvinātu Eiropas Parlamenta deputātus vēlētajiem, jo īpaši jauniešiem;

- N. tā kā konferences par Eiropas nākotni 2. pilsoņu paneļdiskusijas par tēmu “Eiropas demokrātija / vērtības, tiesības, tiesiskums un drošība” 16. ieteikumā ir pausts aicinājums pieņemt Eiropas Parlamenta vēlēšanu likumu, kas saskaņotu vēlēšanu nosacījumus (balsošanas vecums, vēlēšanu datums, prasības attiecībā uz vēlēšanu apgabaliem, kandidātiem, politiskajām partijām un to finansēšanu), un prasīts, lai Eiropas pilsoņiem būtu tiesības balsot par dažādām Eiropas Savienības līmeņa partijām, no kurām katrā ir kandidāti no vairākām dalībvalstīm, un lai pietiekamā pārejas periodā pilsoņi joprojām varētu balsot gan par nacionālajām, gan transnacionālajām partijām”;
- O. tā kā Jaunatnes ideju pārskatā, kas tika publiskots Eiropas Jaunatnes dienu (EYE) rezultātā, kuras risinājās 2021. gada 22.–23. oktobrī, ierosināts izmantot transnacionālus sarakstus, vēlētajiem izsniedzot sarakstu ar valsts kandidātiem un papildu sarakstu ar kandidātiem no visām dalībvalstīm; tā kā minētajā ziņojumā arī tiek atbalstīta vadošā kandidāta procesa izpilde;
- P. tā kā konferences par Eiropas nākotni daudzvalodu digitālās platformas trešajā starpposma ziņojumā tiek pausts uzskats, ka viens no biežāk apspriestajiem priekšlikumiem un plaši atbalstīta ideja attiecas uz ES mēroga transnacionālu vēlēšanu sarakstu izveidi;
- Q. tā kā vidusposma politiskajā nolīgumā “Mūsu prioritātes eiropiešiem”, ko 2022. gada 17. janvārī apstiprināja PPE, S& D un “*Renew*” grupu vadītāji, tika aicināts izveidot “vadošā kandidāta procesu apvienojumā ar transnacionāliem sarakstiem ar pietiekamu vietu skaitu līdz nākamajām Eiropas vēlēšanām”;
- R. tā kā ir jāņem vērā proporcionalitātes un vienlīdzīgu iespēju principi attiecībā uz minoritātēm, kuras Eiropas Parlamentā ir nepietiekami pārstāvētas; tā kā no 705 EP deputātiem aptuveni 20 deputāti norāda, ka viņi pieder pie minoritātes (=2,8%)¹; tā kā Venēcijas komisija atzīst, kāda nozīme ir garantēti rezervētiem mandātiem deputātiem no nacionālajām minoritātēm, zemākam vēlēšanu sliekšnim proporcionālās vēlēšanu sistēmās, kurš paredzēts partijām, kas pārstāv nacionālās minoritātes, vai vēlēšanu apgabalu izveidei ar mērķi uzlabot minoritāšu piedalīšanos lēmumu pieņemšanas procesā;²;
- S. tā kā iespēja izstrādāt vienotu vēlēšanu procedūru, pamatojoties uz tiešām vispārējām vēlēšanām, Līgumos ir paredzēta jau kopš 1957. gada;

¹ Balstoties uz datiem no Eiropas Parlamenta Tradicionālo minoritāšu, nacionālo kopienu un valodu sadarbības grupas.

² Venēcijas komisijas atzinumu un ziņojumu apkopojums par vēlēšanu sistēmām un nacionālajām minoritātēm CDL-PI(2019)004, jo īpaši tās ziņojums par vēlēšanu tiesībām un nacionālajām minoritātēm CDL-INF (2000).

- T. tā kā visu Savienības pilsoņu tiesības vienlīdzīgi piedalīties Savienības demokrātiskajā dzīvē tiktu spēcinātas, ja Eiropas Parlamenta vēlēšanu procedūru arvien vairāk saskaņotu visās dalībvalstīs, kas savukārt stiprinātu Eiropas integrācijas politisko dimensiju;
- U. tā kā Eiropas līmeņa politiskās partijas "veicina Eiropas politiskās apziņas veidošanos" un tādēļ tām aktīvāk būtu jāiesaistās Parlamenta vēlēšanu kampaņās, lai uzlabotu to redzamību un uzskatāmi parādītu saikni starp balsošanu par kādu konkrētu valsts partiju un balsojuma ietekmi uz Eiropas politiskās grupas lielumu Eiropas Parlamentā un uz kandidāta izvirzīšanu Komisijas priekšsēdētāja amatam;
- V. tā kā vēlētāju apvienības vai vēlēšanu vienības, kas nepieder ne pie vienas Eiropas politiskās partijas, tiek aicinātas piedalīties Eiropas Parlamenta vēlēšanu kampaņās, lai palielinātu pilsoņu līdzdalību vēlēšanu procesos;
- W. tā kā procedūra kandidātu izvirzīšanai Eiropas Parlamenta vēlēšanām gan dažādās valstīs, gan dažādās partijās ievērojami atšķiras, sevišķi pārredzamības, demokrātijas un dzimumu līdztiesības standartu ziņā; tomēr tā kā atklātas, pārredzamas un demokrātiskas kandidātu izraudzīšanās procedūras, kurās tiek ievērota dzimumu līdztiesība, ir pamats, uz kā balstīt uzticēšanos politiskajai sistēmai;
- X. tā kā termiņi, kādos pirms Eiropas Parlamenta vēlēšanām ir jāpabeidz kandidātu saraksti, dalībvalstīs ir ļoti atšķirīgi, proti, pašlaik šis termiņš ir no 17 līdz 83 dienām; tā kā līdz ar to kandidātiem un vēlētajiem Savienības mērogā ir ļoti nelīdztiesīgas iespējas attiecībā uz termiņu, kādā rīkot kampaņas vai apsvērt, par ko balsot;
- Y. tā kā termiņi, kuros pirms Eiropas vēlēšanām jāpabeidz vēletāju reģistri, ievērojami atšķiras dažādās dalībvalstīs, kā rezultātā dalībvalstīm var būt sarežģīti vai pat neiespējami apmainīties ar informācijas par vēletājiem (kuras mērķis ir nepieļaut balsošanu divreiz);
- Z. tā kā Savienības mēroga vēlēšanu apgabala ieviešana, paredzot kandidātu sarakstos pirmajā vietā likt katras politiskās partijas kandidātu Komisijas priekšsēdētāja amatam, nostiprinātu Eiropas demokrātiju un vēl vairāk stiprinātu Komisijas priekšsēdētāja ievēlēšanas leģitimitāti un viņa vai viņas pārskatatbildību; tā kā tas varētu veicināt Eiropas politiskās telpas izveidi un panākt, lai Eiropas Parlamenta vēlēšanas patiesi balstītos uz Eiropas jautājumiem, nevis tikai uz jautājumiem, kas skar tikai valstis;
- AA. tā kā valstu un valdību vadītāji 2018. gada 23. februāra neformālajā sanāksmē nolēma turpināt pārdomas, kā arī tehnisko, juridisko un politisko darbu jautājumā par transnacionālo sarakstu izveidi 2024. gada vēlēšanām;
- AB. tā kā ne visas dalībvalstis saviem pilsoņiem paredz iespēju balsot no ārvalstīm, savukārt valstīs, kurās šāda iespēja ir, būtiski atšķiras nosacījumi, ar ko viņiem ļauj balsot; tā kā — ja visiem Savienības pilsoņiem, kuri dzīvo ārpus Savienības, tiktu piešķirtas tiesības piedalīties vēlēšanās, uzlabotos elektorāta līdztiesīgums; tomēr tā kā visām dalībvalstīm ir labāk jākoordinē savas administratīvās sistēmas, lai vēletāji nevarētu nobalsot divās dažādās dalībvalstīs;

- AC. tā kā daudzas personas ar invaliditāti vēlas balsot vēlēšanu iecirknī; tā kā 12 dalībvalstīs valsts noteikumi neļauj pāriet no vēlēšanu iecirkņa, kas norīkots, pamatojoties uz dzīvesvietu, uz citu iecirkni, kas ir piemērotāks, ņemot vērā vēlētāju invaliditāti; tā kā *UNCRPD* 29. pantā ir skaidri noteikts, ka dalībvalstis apņemas nodrošināt, ka personas ar invaliditāti var efektīvi un pilnā apmērā piedalīties politiskajā un sabiedriskajā dzīvē vienlīdzīgi ar citiem; tā kā būtu jālikvidē visi šķēršļi, kas liedz balsot un kandidēt vēlēšanās personām ar invaliditāti, jo īpaši juridiskie šķēršļi, kuri liedz balsot pieaugušajiem ar invaliditāti, kas atzīti par rīcībnespējīgiem, un būtu jāgarantē piekļūstamība visā vēlēšanu procesā, tostarp paredzot papildu piedalīšanās sistēmas balsošanas tiesību īstenošanai, jo īpaši balsošana pa pastu;
- AD. tā kā Savienības līmenī būtu jāizveido vēlēšanu iestāde, kas darbotos kā neatkarīga struktūra un nodrošinātu Eiropas vēlēšanu likuma pareizu īstenošanu, — kā vienots dalībvalstu kontaktiestāžu tīkls, jo šāda kārtība atvieglotu piekļuvi informācijai par noteikumiem, ar ko reglamentē Eiropas vēlēšanas, kā arī saskaņotu procesu, pārvaldītu jo īpaši Savienības mēroga vēlēšanu apgabalu un stiprinātu šo vēlēšanu Eiropas dimensiju;
- AE. tā kā iespējas balsot pa pastu dotu iespēju piedalīties vairāk balsotājiem un uzlabotu Eiropas vēlēšanu efektivitāti, un padarītu tās pievilcīgākas vēlētajiem, ja vien tiek nodrošināti augstākie iespējamie datu aizsardzības standarti un kā norma tiek saglabāta balsošana iecirkņos; tā kā dalībvalstis saskaņā ar savām tradīcijām var nodrošināt papildu balsošanas instrumentus vēletāju aktivitātes veicināšanai, piemēram, balsošanu ar pilnvarojumu, elektronisko balsošanu vai balsošanu internetā; tā kā daudzas valstu iestādes, kas rūpējas par digitālo brīvību aizsardzību, ir izteikušas atrunas attiecībā uz balsošanu tiešsaistē; tā kā balsošana tiešsaistē rada arvien lielākas grūtības attiecībā uz vēlēšanu norises pamatprincipiem (balsojuma aizklātums, personīgs un brīvs balsojums, vēlēšanu darbību patiesums, efektīva balsošanas uzraudzība un *a posteriori* kontrole, ko veic vēlēšanu tiesnesis); tā kā šīs grūtības var pārvarēt ar kopēju tiesisko regulējumu un procedūru, kas garantē augstākos datu aizsardzības, vēlēšanu integritātes, pārredzamības, uzticamības un balsojuma aizklātuma standartus;
- AF. tā kā 1976. gada 20. septembra Akta par Eiropas Parlamenta deputātu ievēlēšanu tiešās vispārējās vēlēšanās 7. panta 1. punktā noteikts, ka „Eiropas Parlamenta deputāta amats nav savienojams ar Komisijas locekļa amatu”,
1. ierosina reformēt vēlēšanu procedūru, lai mērķtiecīgi veidotu Eiropas publisko telpu, un iesaka noteikt kopējus minimālos standartus un izdarīt grozījumus tiesību aktos pirms 2024. gada Eiropas vēlēšanām;
 2. uzskata, ka ir būtiski uzlabot Parlamenta pārredzamību un demokrātisko pārskatatbildību, stiprinot vēlēšanu Eiropas dimensiju, proti, pārveidojot Eiropas vēlēšanas par vienotām Eiropas vēlēšanām, jo īpaši izveidojot Savienības mēroga vēlēšanu apgabalu, kas būtu pretēji tam, kā šobrīd tiek organizētas Eiropas Parlamenta vēlēšanas — kā 27 atsevišķu valstu vēlēšanu apkopojums;
 3. uzskata, ka Eiropas politiskajām partijām, vēletāju apvienībām un citām Eiropas vēlēšanu vienībām vajadzētu būt nozīmīgākai lomai Eiropas vēlēšanu procesā, tām

vajadzētu kļūt skaidri redzamām vēlētajiem un tām būtu jāsaņem pienācīgs atbalsts un finansējums, lai tās varētu pildīt savus uzdevumus;

4. atgādina, ka dažādās vēlēšanu tradīcijas novedušas pie daudzām atšķirīgām vēlēšanu sistēmām un atšķirīgām balsošanas tiesībām visā Savienībā; uzskata, ka kopīgi obligātie demokrātijas standarti Eiropas vēlēšanu likumā var veicināt patiesas publiskas debates par Eiropu un nodrošināt Savienības pilsoņu līdztiesību, tostarp attiecībā uz šādiem elementiem: tiesības balsot, tiesības reģistrēt partiju, vēlēšanu apvienību vai citas vēlēšanu vienības un kandidēt vēlēšanās; piekļuve kandidātu sarakstiem; kandidātu apzināšana, tostarp dzimumu līdztiesība; balsošanas pieejamība visiem pilsoņiem, jo īpaši personām ar invaliditāti; proti, jāietver viss, kas notiek vēlēšanu dienā;
5. aicina izveidot vienotu satvaru, kurā būtu noteikti visā Savienībā kopīgi vēlēšanu noteikumu kritēriji un minimālie standarti, un iesaka lielāko uzmanību pievērst ciešai valstu pasākumu koordinēšanai, lai varētu īstenot priekšlikumu pamatelementus;
6. aicina Savienības iestādes ņemt vērā prioritātes, ko Savienības pilsoņi noteikuši saistībā ar konferenci par Eiropas nākotni;
7. atzīmē Komisijas lomu, kura virza iestāžu sarunas starp Eiropas Parlamentu un Padomi par Eiropas vēlēšanu likuma reformu; uzskata, ka ir būtiski iesaistīties konstruktīvā dialogā ar Komisiju, tostarp nolūkā izvērtēt un ņemt vērā 2019. gadā izveidotā Eiropas vēlēšanu sadarbības tīkla rezultātus;
8. uzsver saistību starp ierosinātajiem Vēlēšanu akta pārskatīšanas pasākumiem un Parlamenta reglamentu, Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 1141/2014 un Eiropas Komisijas 2020. gada decembra Demokrātijas rīcības plānu, jo īpaši par šādiem elementiem:
 - veids, kādā reglamentē vēlēšanu norisi, proti, ar noteikumiem, kuri piemērojami tikai konkrētā jurisdikcijā vai kuru formulējumā, iespējams, nav ņemta vērā bezrobežu tiešsaistes telpa;
 - sadarbība starp dalībvalstu regulatīvajām iestādēm, kuru nepieciešams pastiprināt;
 - politiskās reklāmas un komunikācijas pārredzamība, kas arī būtu jāatspoguļo vēlēšanu likuma noteikumos;
9. uzskata, ka dzimumu līdztiesība ir viens no galvenajiem elementiem pārstāvības uzlabošanā vēlēšanās; atzinīgi vērtē vispārējo dzimumu līdztiesības uzlabošanas pēdējās vēlēšanās, taču uzsver, ka starp dalībvalstīm pastāv būtiskas atšķirības, jo dažas nav ievēlējušas Parlamentā nevienu sievieti; aicina ieviest pasākumus, kas nodrošinātu vienlīdzīgas ievēlēšanas iespējas sievietēm un vīriešiem, nepārkāpjot nebināru cilvēku tiesības, izmantojot pēc rāvējslēdzēja principa sastādītus sarakstus vai kvotas;
10. pauž nožēlu par to, ka lielākā daļa nacionālo un lingvistisko minoritāšu parasti nav pārstāvētas Eiropas Parlamentā; šajā sakarībā norāda uz faktisko šķērslī, ko vēlēšanu

procentuālās barjeras rada partijām, kuras pārstāv minoritāšu kopienas, kas darbojas vienā valsts vēlēšanu apgabalā vai lielos, blīvi apdzīvotos vēlēšanu apgabalos; tādēļ uzskata, ka Eiropas vēlēšanu likumā būtu jāparedz iespēja izdarīt izņēmumu attiecībā uz valstī noteiktajām vēlēšanu procentuālajām barjerām tām vienībām, kas pārstāv atzītas nacionālās un lingvistiskās minoritātes;

11. uzskata, ka ir būtiski, lai gan Eiropas, gan valstu līmeņa politiskās partijas un vēlēšanu apvienības, un citas Eiropas vēlēšanu vienības pieņemtu demokrātiskas, uz informāciju balstītas un pārredzamas procedūras Eiropas Parlamenta kandidātu, tostarp vadošā kandidāta, izraudzīšanai, nodrošinot, ka tieši tiek iesaistīti individuāli pilsoņi, kuri ir partijas biedri, un šīs procedūras būtu jāattiecinā arī — bet ne tikai — uz delegātu ievēlēšanu; uzskata, ka šāda demokrātiska izraudzīšanās būtu jāpapildina ar nepieciešamo informāciju par perspektīvāko kandidātu spējām un sniegumu;
12. uzskata, ka visiem Eiropas vēlētajiem būtu jāļauj nobalsot par sev vēlamo Komisijas priekšsēdētāja amata kandidātu un ka vadošajiem kandidātiem vajadzētu būt iespējai kandidēt visās dalībvalstīs Savienības mēroga sarakstos, un šos kandidātus izvirzītu kāda Eiropas līmeņa politiskā partija, Eiropas vēlēšanu apvienība vai cita Eiropas vēlēšanu vienība, iesniedzot kopīgu vēlēšanu programmu;
13. aicina Eiropas līmeņa politiskās partijas, Eiropas vēlēšanu apvienības un Eiropas vēlēšanu vienības izvirzīt savus kandidātus Komisijas priekšsēdētāja amatam vismaz 12 nedēļas pirms vēlēšanu dienas; uzskata, ka izraudzīšanās procesā būtu jānodrošina saistošas demokrātiskas procedūras un pārredzamība; sagaida, ka attiecīgajā Savienības mēroga vēlēšanu apgabala sarakstā kandidāti tiks iekļauti ar pirmo kārtas numuru;
14. aicina palielināt Eiropas politisko partiju, Eiropas vēlēšanu apvienību un citu Eiropas vēlēšanu vienību redzamību, izmantojot kampaņas medijos un vēlēšanu zīmes, kā arī visus pārējos vēlēšanu materiālus; uzskata, ka vēlēšanu kampaņas laikā valstu partijām un vēlēšanu apvienībām būtu attiecīgā gadījumā jānorāda sava saistība ar Eiropas līmeņa politiskajām partijām vai citām Eiropas vēlēšanu vienībām, kā arī jānorāda, kurš ir to vadošais kandidāts;
15. norāda, ka saskaņota mediju stratēģija Eiropas līmenī, lai nodrošinātu Eiropas vēlēšanu atspoguļojumu un novērošanu, palīdzētu palielināt pilsoņu interesi par tām;
16. sagaida, ka Eiropas līmeņa politisko partiju un parlamentāro grupu vadītāji, pamatojoties uz Eiropas vēlēšanu rezultātiem, vienosies par kopīgu ieteikumu Eiropadomei, kā arī par iespēju jaunievēlētajā Parlamentā Komisijas priekšsēdētāja amata kandidātu izvirzīt saskaņā ar balsu vairākumu; sagaida, ka Eiropadomes priekšsēdētājs apspriedīsies ar minētajiem Eiropas politisko vienību un parlamentāro grupu vadītājiem, lai sniegtu informāciju izvirzīšanas procesā; uzskata, ka šo vadošā kandidāta procesu varētu padarīt oficiālu, noslēdzot politisku vienošanos starp Eiropas politiskajām vienībām un iestāžu nolīgumu starp Parlamentu un Eiropadomi;
17. ierosina ieviest praksi, saskaņā ar kuru ieinteresētās parlamentārās grupas noslēgtu tādu kā sasaukuma nolīgumu, lai pēc Eiropas Parlamenta vēlēšanām nodrošinātu politisku kontroli un līdz ar to panāktu vairākumu Parlamentā pirms Komisijas iecelšanas;

18. uzskata — ja izveidotu Savienības mēroga vēlēšanu apgabalu, no kura jāievēl divdesmit astoņi Eiropas Parlamenta deputāti, neskarot pārstāvju skaitu Eiropas Parlamentā, kas ievēlēti katrā dalībvalstī, un kura kandidātu sarakstos ar pirmo kārtas numuru būtu katras politiskās kopas kandidāts Komisijas priekšsēdētāja amatam, tas paver iespēju pilnveidot Eiropas vēlēšanu demokrātisko un transnacionālo dimensiju; uzskata, ka Savienības mēroga vēlēšanu apgabala izveides mērķi var sasniegt tad, ja nodrošina dzimumu līdztiesību, kā arī ģeogrāfisko līdzsvaru, garantējot, ka mazākām dalībvalstīm netiek radīti neizdevīgāki konkurences apstākļi salīdzinājumā ar lielajām dalībvalstīm; šajā sakarībā ierosina ieviest Savienības mēroga vēlēšanu apgabala sarakstos saistošu ģeogrāfisko pārstāvību un mudina Eiropas politiskās partijas, Eiropas vēlētajū apvienības un citas Eiropas vēlēšanu vienības iecelt Savienības mēroga sarakstos kandidātus no visām dalībvalstīm;
19. uzsver, ka Savienības mēroga vēlēšanu apgabala izveide, no kura deputātus ievēlē, pamatojoties uz transnacionāliem sarakstiem, ir saderīga ar Līgumiem un jo īpaši ar LES 14. panta 2. punktu; uzskata, ka politisku impulsu gūst atbalsts vienotam Eiropas vēlēšanu likumam, kurā būtu Savienības mēroga saraksti un saistoša vadošo kandidātu sistēma;
20. uzskata, ka Savienības līmeņa saraksti ir līdzeklis, ar ko var panākt efektīvu Eiropas līmeņa politisko partiju un vēlētajū apvienību pārstāvību un veidošanu;
21. ierosina iekļaut kopīgus noteikumus par izdevumiem, kas saistīti ar ikvienas tādas struktūras Eiropas vēlēšanu kampaņu, kura ir tiesīga Savienības mēroga vēlēšanu apgabalā iesniegt sarakstu ar Eiropas Parlamenta deputātu kandidātiem; šajā jautājumā prasa nodrošināt ciešu koordināciju ar gaidāmo Regulas (ES, *Euratom*) Nr. 1141/2014 pārskatīšanu;
22. uzskata, ka Eiropas politisko partiju un citu Eiropas vēlēšanu vienību finansējumu no Eiropas Savienības vispārējā budžeta vai no jebkāda cita avota drīkst izmantot, lai finansētu kampaņas, ko Eiropas vēlēšanu vienības rīko Savienības mēroga vēlēšanu apgabalā saistībā ar Eiropas Parlamenta vēlēšanām, kurās tās vai to biedri piedalās; uzskata, ka vēlēšanu izdevumu finansēšana un ierobežojumi valstu vēlēšanu apgabalos katrā dalībvalstī jāreglamentē to valstu noteikumos;
23. atgādina, ka minimālais vecums, no kāda drīkst kandidēt vēlēšanās, visās 27 dalībvalstīs ir no 18 līdz 25 gadiem un minimālais vecums, no kura ir tiesības balsot, ir no 16 līdz 18 gadiem; prasa visās dalībvalstīs ieviest vienotu, saskaņotu vecumu attiecīgi gan pasīvām, gan aktīvām vēlēšanu tiesībām, un iesaka tām ieviest 16 gadus kā minimālo balsstiesīgo vecumu, neskarot spēkā esošās konstitucionālās sistēmas, kurās noteikts, ka minimālais balsstiesīgais vecums ir 18 vai 17 gadi; uzskata, ka balsstiesību piešķiršana 16 gadu vecumā atspoguļotu pašreizējās tiesības un pienākumus, kas Eiropas jauniešiem cilvēkiem jau ir dažās dalībvalstīs;
24. ierosina ieviest iespēju uz laiku aizvietot deputātus grūtniecības un dzemdību, paternitātes, bērna kopšanas un ilgstoša slimības atvaļinājuma laikā;

25. uzskata, ka vēlēšanu procesa pārredzamība un piekļuve uzticamai informācijai ir būtiski elementi nolūkā uzlabot izpratni par Eiropas politiskajiem procesiem un nodrošināt pietiekami augstu aktivitāti vēlēšanās, kura attaisnotu mandāta saņemšanu no elektorāta; uzsver, ka pilsoņi laikus — t. i., 12 nedēļas pirms vēlēšanām — būtu jāinformē par kandidātiem, kuri kandidē Eiropas vēlēšanās, un par valsts politisko partiju vai vēlētāju apvienību saistību ar kādu Eiropas politisko partiju vai Eiropas vēlētāju apvienību;
26. ierosina veikt pasākumus un ieviest aizsardzības pasākumus, lai izvairītos no ārvalstu iejaukšanās vēlēšanu procesā;
27. uzsver, ka termiņi, kādos pirms Eiropas vēlēšanām jāsastāda vēlētāju saraksti, dalībvalstīs ir ļoti atšķirīgi; ierosina izveidot Eiropas vēlētāju sarakstu un noteikt vienotu termiņu valsts vēlētāju saraksta izveidei un izveides pabeigšanai, proti, ne vēlāk kā četrpadsmit nedēļas pirms vēlēšanu dienas, lai informācija par vēlētajiem būtu precīzāka un atvieglinātu tās apmaiņu starp dalībvalstīm, kā arī efektīvāk novērstu iespēju nobalsot divreiz, nodrošinot, ka par balsošanu divreiz neatkarīgi no tā, vai tas noticis administratīvas kļūdas dēļ vai vēlēšanu likuma pārkāpšanas rezultātā, valsts līmenī tiek piemērotas iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas, kā arī dalībvalstis veic koriģējošus pasākumus;
28. ierosina izveidot Eiropas Vēlēšanu iestādi, kuras uzdevums būtu koordinēt informāciju par Eiropas vēlēšanām, uzraudzīt, kā tiek īstenoti Eiropas vēlēšanu likuma kopējie standarti, un izšķirt strīdus par tiem, pārvaldīt Eiropas vēlētāju sarakstu, pasludināt vēlēšanu rezultātus un pārraudzīt informācijas apmaiņu par Savienības pilsoņu balsošanu ārpus viņu mītnes valsts; uzskata, ka šāda iestāde varētu veicināt efektīvu informācijas apmaiņu un jo īpaši paraugprakses apmaiņu starp valstu iestādēm; ierosina, ka būtisks Eiropas Vēlēšanu iestādes uzdevums būtu pārvaldīt reģistru, kurā iekļauti Savienības mēroga vēlēšanu apgabala kandidātu saraksti; aicina budžeta iestādes nodrošināt, lai Eiropas Vēlēšanu iestādei būtu pietiekami resursi savu uzdevumu pildīšanai;
29. ierosina noteikt kopīgus minimālos standartus, ar ko ieviestu vienotas prasības kandidātu sarakstu izveidei;
30. uzskata, ka ir būtiski atvieglināt piekļuvi balsošanai Eiropas vēlēšanās un garantēt, lai šīs tiesības varētu izmantot visi, kuriem ir balsstiesības, arī tie Savienības pilsoņi, kuri dzīvo ārpus savas izcelsmes valsts, tie, kuriem nav pastāvīgas dzīvesvietas, kuri dzīvo slēgta tipa aprūpes iestādēs, tie, kas kļuvuši par bezpajumtniekiem, un ieslodzītie; aicina dalībvalstis nodrošināt visiem iedzīvotājiem, tostarp personām ar invaliditāti, vienlīdzīgu piekļuvi informācijai un balsošanai, ļaujot, piemēram, īrēt pielāgotas telpas, ja publiskās struktūras nav pielāgotas;
31. aicina dalībvalstis ieviest pasākumus, lai maksimāli palielinātu vēlēšanu pieejamību iedzīvotājiem ar invaliditāti, cita starpā un attiecīgā gadījumā ietverot balsošanas informāciju un reģistrāciju, vēlēšanu iecirkņus, balsošanas kabīnes un ierīces un vēlēšanu zīmes; iesaka īstenot atbilstošus pasākumus, kas pielāgoti viņu valsts balsošanas procedūrām, lai atvieglotu pilsoņu ar invaliditāti balsošanu, piemēram, iespēju izvēlēties vēlēšanu iecirkņus, slēgtus vēlēšanu iecirkņus centrālajās vietās, kā arī

izmantot palīgtehnoloģijas, formātus un paņēmienus, piemēram, Braila rakstu, liela izmēra druku, audiovizuālu informāciju, taustes trafaretus, viegli lasāmu informāciju un saziņu zīmju valodā; aicina dalībvalstis ļaut personām ar invaliditāti vajadzības gadījumā un pēc viņu pieprasījuma saņemt balsošanas procesā palīdzību no kādas citas personas, ko persona ar invaliditāti ir izvēlējusies;

32. aicina dalībvalstis ieviest vienotas prasības, ar ko visiem Savienības pilsoņiem, tostarp tiem, kuri dzīvo vai strādā trešā valstī, garantētu tiesības balsot Eiropas Parlamenta vēlēšanās;
33. uzskata, ka vēlētājiem, kuri vēlēšanu dienā nevar ierasties vēlēšanu iecirkņos, ir jādod iespēja nobalsot pa pastu, un ka līdz ar to Eiropas vēlēšanu norise kļūtu efektīvāka un pievilcīgāka vēlētājiem specifiskos vai izņēmuma gadījumos; aicina dalībvalstis apsvērt iespēju saskaņā ar savām nacionālajām tradīcijām ieviest papildu pilnveidojošus instrumentus, piemēram, iepriekšēju fizisku balsošanu un balsošanu ar pilnvarojumu, kā arī elektronisko un tiešsaistes balsošanu, ņemot vērā Eiropas Padomes ieteikumus šajās jomās un ar atbilstošiem aizsardzības pasākumiem, lai nodrošinātu uzticamību, integritāti, balsošanas aizklātumu, pieejamību personām ar invaliditāti, elektronisko un interneta sistēmu izstrādes un ieviešanas pārredzamību, iespēju veikt manuālu vai elektronisku pārskaitīšanu, neapdraudot balsojuma aizklātumu un personas datu aizsardzību saskaņā ar piemērojamiem Savienības tiesību aktiem;
34. uzsver, ka vienas konkrētas dienas noteikšana par Eiropas vēlēšanu dienu Eiropas vēlēšanas padarītu saskaņotākas, un tādēļ ierosina 9. maiju pasludināt par Eiropas vēlēšanu dienu neatkarīgi no nedēļas dienas, kurā šis datums iekrīt, turklāt, iespējams, šo dienu varētu noteikt par svētku dienu; uzskata, ka ir svarīgi, lai provizorisks oficiālie vēlēšanu rezultāti tiktu paziņoti visās dalībvalstīs vienā laikā, proti, vēlēšanu dienā plkst. 21.00 pēc Centrāleiropas laika;
35. uzskata, ka ir svarīgi nodrošināt, lai pēc katrām vēlēšanām tiktu sagatavots īstenošanas ziņojums ar mērķi izvērtēt Eiropas vēlēšanu norisi, kā arī vajadzības gadījumā ierosināt uzlabojumus;
36. ierosina veikt Līgumu reformu, lai nodrošinātu Eiropas Komisijas locekļa amata un Eiropas Parlamenta deputāta amata saderīgumu periodā starp Parlamenta izveidi un Komisijas ievēlēšanu;
37. aicina reformēt Līgumus un jo īpaši LESD 223. pantu par noteikumiem, kas nepieciešami Eiropas Parlamenta deputātu ievēlēšanai tiešās vispārējās vēlēšanās, pārejot no Padomes vienbalsīgas lemlēmšanas un ratifikācijas dalībvalstīs uz lēmumu pieņemšanu Padomē ar kvalificētu balsu vairākumu;
38. pieņem pievienoto priekšlikumu un iesniedz to Padomei;
39. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo normatīvo rezolūciju un tai pielikumā pievienoto priekšlikumu Eiropadomei, Padomei, Komisijai, kā arī dalībvalstu parlamentiem un valdībām.

NORMATĪVĀS REZOLŪCIJAS PIELIKUMS

Priekšlikums

PADOMES REGULA

par Eiropas Parlamenta deputātu ievēlēšanu tiešās vispārējās vēlēšanās, ar ko atceļ Padomes Lēmumu 76/787/EOTK, EEK, *Euratom* un Aktu par Eiropas Parlamenta pārstāvju ievēlēšanu tiešās vispārējās vēlēšanās, kurš pievienots minētajam lēmumam

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši 223. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta piekrišanu,

saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Akts par Eiropas Parlamenta pārstāvju ievēlēšanu tiešās vispārējās vēlēšanās¹ ("Vēlēšanu akts"), kurš pievienots Padomes Lēmumam 76/787/EOTK, EEK, *Euratom*², stājās spēkā 1978. gada 1. jūlijā un attiecīgi tika grozīts ar Padomes Lēmumu 2002/772/EK, *Euratom*³ un Padomes lēmumu (ES, *Euratom*) 2018/994⁴.
- (2) Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 223. panta 1. punktu noteikumus, kas vajadzīgi Eiropas Parlamenta deputātu ievēlēšanai tiešās vispārējās vēlēšanās, nosaka Padome ar vienprātīgu lēmumu saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru un pēc tam, kad Eiropas Parlaments devis piekrišanu, pirms kuras tas attiecīgi iesniedzis priekšlikumu.

¹ OV L 278, 8.10.1976., 5. lpp.

² Padomes Lēmums 76/787/EOTK, EEK, *Euratom* (1976. gada 20. septembris) (OV L 278, 8.10.1976., 1. lpp.).

³ Padomes Lēmums 2002/772/EK, *Euratom* (2002. gada 25. jūnijs un 23. septembris), ar ko groza Aktu par Eiropas Parlamenta pārstāvju ievēlēšanu vispārējās tiešās vēlēšanās, kurš pievienots Padomes Lēmumam 76/787/EOTK, EEK, *Euratom* (OV L 283, 21.10.2002., 1. lpp.).

⁴ Padomes Lēmums (ES, *Euratom*) 2018/994 (2018. gada 13. jūlijs), ar ko groza Aktu par Eiropas Parlamenta pārstāvju ievēlēšanu vispārējās tiešās vēlēšanās, kurš pievienots Padomes 1976. gada 20. septembra Lēmumam 76/787/EOTK, EEK, *Euratom* (OV L 178, 16.7.2018., 1. lpp.). Zaudējis spēku.

- (3) LESD 8. pants nosaka integrētu pieeju dzimumu līdztiesībai, un saskaņā ar to Savienībai, veicot jebkādas savas darbības, būtu jātiecas novērst dzimumu nevienlīdzību un sekmēt dzimumu līdztiesību.
- (4) Ar Lisabonas līgumu Eiropas Parlamentam ne tikai piešķirtas pilnvaras ierosināt noteikumus par EP deputātu ievēlēšanu, bet arī mainīta Eiropas Parlamenta deputātu mandāta būtību, proti, EP deputāti tagad ir tieši Savienības pilsoņu pārstāvji. Tās ir fundamentālas izmaiņas, kas būtu jāatspoguļo modernizētajā Eiropas vēlēšanu likumā, iekļaujot tajā jaunus elementus nolūkā uzlabot demokrātisko leģitimitāti un precīzāk atspoguļot Eiropas Parlamenta lielo lomu un kompetences.
- (5) Neraugoties uz Vēlēšanu akta noteikumiem, Eiropas Parlamenta vēlēšanas lielā mērā tiek rīkotas saskaņā ar valstu noteikumiem, kuri dalībvalstīs ievērojami atšķiras, un līdz ar to radušās atšķirīgas vēlēšanu sistēmas. Eiropas Parlamenta vēlēšanas notiek dažādās dienās, un balsis tiek nodotas par valsts līmeņa partijām ar nacionālajām programmām un par šo partiju izvirzītajiem kandidātiem. Šo dažādo vēlēšanu sistēmu tuvināšana, pieņemot vienotāku Eiropas vēlēšanu likumu, kura pamatā būtu skaidri kopīgie principi un noteikumi, visiem Savienības pilsoņiem nodrošinātu vienādas iespējas un arī stiprinātu Eiropas publisko telpu.
- (6) Vēlēšanu procentuālās barjeras ir daļa no politiskās sistēmas daudzās dalībvalstīs un veicina stabilas valdības un opozīcijas dinamiku to parlamentos. Lai nodrošinātu godīgu politisko konkurenci, šādām barjerām nevajadzētu pārsniegt 5 %.
- (7) Vēlēšanu procentuālajām barjerām nevajadzētu ietekmēt atzītu nacionālo un lingvistisko minoritāšu iespējas piedalīties Savienības politiskajā dzīvē un tikt pārstāvētām Eiropas Parlamentā. Atzītām nacionālajām vai lingvistiskajām minoritātēm būtu jāsaņem izņēmums no jebkādām procentuālajām barjerām, kas paredzētas valsts līmenī. Izņēmumi no valstu procentuālajām vēlēšanu barjerām būtu jāpiemēro arī politiskajām partijām vai vēlēšanu apvienībām, kas piedalās Eiropas Parlamenta vēlēšanās ceturtdaļā dalībvalstu un kuru vēlēšanu zīmēs ir iekļauti to Eiropas vienību nosaukumi un logotipi, ar kurām tās ir saistītas.
- (8) Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību (LES) 17. panta 7. punktu Komisijas priekšsēdētāja amata kandidātu izvirza Eiropadome, ņemot vērā Eiropas Parlamenta vēlēšanas, un pēc tam to ievēlē Eiropas Parlaments. Lai šīs tiesības varētu pienācīgi izmantot, Eiropas publiskā telpa būtu jāveido tā, lai visiem Eiropas vēlētajiem būtu atļauts norādīt sev vēlamo Komisijas priekšsēdētāja amata kandidātu. Lai tas kļūtu par realitāti, vadošajiem kandidātiem, kurus izvirzījušas Eiropas līmeņa politiskās partijas, Eiropas vēlēšanu apvienības vai citas Eiropas vēlēšanu vienības, ir jāspēj iestāties par kopīgu vēlēšanu programmu visās dalībvalstīs. Lai nodrošinātu Parlamenta balsu vairākumu pirms Komisijas sastāva apstiprināšanas, ieinteresētajām parlamentārajām grupām būtu jāievieš prakse slēgt tādu kā sasaukuma nolīgumu, lai pēc Eiropas Parlamenta vēlēšanām nodrošinātu politisku kontroli. Procesā, ko vajadzētu padarīt oficiālu, balstoties uz politisku vienošanos starp Eiropas politiskajām vienībām, uzdevums veidot koalīcijas vairākumu jaunievēlētajā Parlamentā attiecībā uz Komisijas priekšsēdētāja amata kandidāta izvirzīšanu vispirms būtu jāuztic tam vadošajam kandidātam, kura Eiropas politiskā vienība ir saņēmusi vislielāko kopējo mandātu skaitu. Gadījumā, ja koalīcijas balsu vairākumu nevar sasniegt, uzdevums būtu jāuztic nākamajam vadošajam kandidātam. Lai sniegtu informāciju izvirzīšanas procesā,

Eiropadomes priekšsēdētājam būtu jāapspriežas ar minētajiem Eiropas politisko vienību un parlamentāro grupu vadītājiem. Vadošo kandidātu procesu varētu padarīt oficiālu ar politisku vienošanos starp Eiropas politiskajām vienībām un ar iestāžu nolīgumu starp Parlamentu un Eiropadomi.

- (9) Nolūkā stiprināt Eiropas vēlēšanu demokrātisko un Viseiropas dimensiju būtu papildus valstu vēlēšanu apgabaliem jāizveido Savienības mēroga vēlēšanu apgabals, kurā sarakstos ar pirmo kārtas numuru būtu katras politiskās kopas kandidāts uz Komisijas priekšsēdētāja amatu. Uz minēto Savienības mēroga vēlēšanu apgabalu būtu jāattiecinā sīki izstrādāti un skaidri noteikumi, kas nodrošina, ka kandidātu sarakstā ir ievēroti dzimumu līdztiesības, ģeogrāfiskās proporcionalitātes un pārstāvības principi un jo īpaši, ka tiek pilnībā ņemtas vērā mazo un vidējo dalībvalstu intereses.
- (10) Eiropas politiskajām partijām, Eiropas vēlēšanu apvienībām un citām Eiropas vēlēšanu vienībām ir jāuzņemas būtiska loma patiesu Eiropas politisko debašu veicināšanā. Saskaņā ar LES 10. panta 4. punktu “politiskās partijas Eiropas līmenī veicina Eiropas politiskās apziņas veidošanos un Savienības pilsoņu gribas izteikšanu”. Tāpēc Eiropas politiskajām partijām, Eiropas vēlēšanu apvienībām un citām Eiropas vēlēšanu vienībām vajadzētu būt nozīmīgākai lomai Eiropas vēlēšanu procesā. Tāpēc tām būtu jāsaņem iespēja visā pilnībā piedalīties Eiropas vēlēšanu kampaņās un iesniegt Savienības mēroga sarakstus, lai vēlētajiem tie kļūtu zināmi un labāk pamanāmi — gan vēlēšanu zīmēs, gan kampaņas materiālos un publikācijās.
- (11) Kandidātu atlases un kandidatūru iesniegšanas nosacījumiem vajadzētu būt saprātīgiem, taisnīgiem, demokrātiskiem, samērīgiem, un tajos būtu jāievēro principi, kas noteikti Eiropas Padomes Eiropas Komisijas par demokrātiju caur likuma spēku (Venēcijas komisija) Labas prakses kodeksā vēlēšanu jautājumos. Turklāt Eiropas Demokrātijas rīcības plānā¹ Komisija ir apņēmusies veicināt piekļuvi demokrātiskai līdzdalībai, kas paredz iekļautību un vienlīdzību demokrātiskajā līdzdalībā, kā arī dzimumu līdzsvaru politikā un lēmumu pieņemšanā. Komisija dzimumu līdztiesības stratēģijā 2020.–2025. gadam² norādīja, ka vienlīdzīgas līdzdalības iespējas pārstāvības demokrātijai ir būtiskas visos līmeņos. Dzimumu līdztiesība, kā arī demokrātiskas un pārredzamas procedūras un uz informāciju balstīti lēmumi Eiropas Parlamenta vēlēšanu kandidātu, tostarp vadošā kandidāta, atlasei ir būtiski elementi, lai nodrošinātu vienlīdzīgu konkurences apstākļus visām Eiropas vēlēšanu vienībām un stiprinātu pārstāvību un demokrātiju. Vienlīdzības labad šie principi būtu jāpiemēro visiem kandidātu sarakstiem Eiropas Parlamenta vēlēšanās — gan valstu vēlēšanu apgabalos, gan Savienības mēroga vēlēšanu apgabalā.
- (12) Vēlēšanu procesa pārredzamība un piekļuve uzticamai un laikus sniegtai informācijai par vēlētajiem un kandidātiem ir būtiska, lai vēlēšanu process būtu ticams, lai augtu Eiropas politiskā apziņa un lai vēlēšanās būtu augsta vēlēšanu aktivitāte. Ir svarīgi starp dalībvalstīm veicināt informācijas apmaiņu par vēlētajiem, lai nepieļautu balsošanu divreiz. Turklāt Savienības pilsoņi pietiekami savlaicīgi pirms šīm vēlēšanām būtu jāinformē par kandidātiem, kas kandidē Eiropas Parlamenta vēlēšanās, un attiecīgā

¹ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Eiropas Demokrātijas rīcības plāns” (COM(2020)0790).

² Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Savienība, kurā valda līdztiesība: dzimumu līdztiesības stratēģija 2020.–2025. gadam” (COM(2020)0152).

gadījumā par valstu politisko partiju saistību ar kādu Eiropas politisko partiju. Tādēļ ir nepieciešams izveidot Eiropas vēlētāju sarakstu un noteikt obligātus termiņus, līdz kuriem izveido vēlētāju sarakstu Eiropas un valstu līmenī un kandidātu sarakstus.

- (13) Eiropas Vēlēšanu iestādei, kas īsteno neatkarīgas pilnvaras un kuras locekļiem ir nepieciešamās zināšanas un pieredze, ir būtiska nozīme, lai pārvaldītu Savienības mēroga vēlēšanu apgabalus. Eiropas Vēlēšanu iestādes galvenajiem uzdevumiem būtu jāietver šīs regulas īstenošanas uzraudzība un strīdu izšķiršana saistībā ar Eiropas vēlēšanu likuma kopējiem standartiem; Eiropas vēlētāju sarakstu pārvaldīšana; vēlēšanu rezultātu pasludināšana; kā arī efektīvas informācijas un paraugprakses apmaiņas starp valstu iestādēm nodrošināšana.
- (14) Lai nodrošinātu, ka Eiropas vēlēšanu vienībām ir pietiekami līdzekļi savu vēstījumu un politisko programmu nodošanai Savienības pilsoņiem, vēlēšanu kampaņai Savienības mēroga vēlēšanu apgabalā būtu jāsaņem pienācīgs finansējums.
- (15) Lai mudinātu vēletājus piedalīties Eiropas Parlamenta vēlēšanās, dalībvalstīm būtu jāparedz balsošana pa pastu, un tās arī varētu atļaut iepriekšēju balsošana ar fizisku klātbūtni un balsošanu uz pilnvaras pamata. Ņemot vērā Padomes ieteikumus šajā sakarā un lai pilnībā izmantotu iespējas, ko sniedz tehnoloģiju attīstība, dalībvalstis varētu arī atļaut balsošanu elektroniski un internetā, vienlaikus nodrošinot elektronisko un interneta sistēmu pieejamību, rezultātu uzticamību ar iespēju veikt atkārtotu skaitīšanu, balsojuma aizklātumu, personas datu aizsardzību saskaņā ar piemērojamiem Savienības tiesību aktiem un elektronisko un interneta sistēmu izstrādes un ieviešanas pilnīgu pārredzamību; kā arī nodrošināt pieejamību personām ar invaliditāti un visiem pilsoņiem.
- (16) Savienības pilsoņiem ir tiesības piedalīties Savienības demokrātiskajā dzīvē, jo īpaši balsojot vai kandidējot Eiropas Parlamenta vēlēšanās. Tiesības balsot un kandidēt, kā arī piekļuve informācijai un balsošanai uz vienlīdzīgiem pamatiem arī būtu jānodrošina visiem pilsoņiem, tostarp personām ar invaliditāti. Dalībvalstīm būtu jāveic pasākumi, kas vajadzīgi, lai ļautu visiem Savienības pilsoņiem izmantot tiesības balsot Eiropas Parlamenta vēlēšanās, tostarp tiem, kuri dzīvo vai strādā valstīs ārpus Savienības, kuriem nav pastāvīgas dzīvesvietas, kuri ir kļuvuši par bezpajumtniekiem, kuri izcieš cietumsodu Savienībā, vai tiem, kuri dzīvo slēgtās aprūpes iestādēs, piemēram, slimnīcās, psihiatriskajās iestādēs un citās veselības aprūpes iestādēs, veco ļaužu pansionātos, aprūpes namos vai aprūpes iestādēs personām ar invaliditāti. Proti, dalībvalstīm būtu jāievieš atbilstīgi pasākumi, lai cilvēki, kas dzīvo slēgtās aprūpes iestādēs, varētu izmantot savas balsstiesības. Nodrošinot piekļuvi informācijai, balsošanas materiāliem un balsošanas iespējām, būtu jāņem vērā personu ar invaliditāti īpašās vajadzības.
- (17) Minimālais vecums, no kura var izmantot tiesības balsot un tiesības kandidēt, 27 dalībvalstīs ir atšķirīgs — no 16 līdz 18 gadiem. Visā Savienībā būtu jānosaka viens saskaņots vecums, no kāda var gan balsot, gan kandidēt vēlēšanās, lai nodrošinātu līdztiesību un novērstu diskrimināciju piekļuvē vissvarīgākajām pilsoniskajām un politiskajām tiesībām. Neskarot spēkā esošās konstitucionālās sistēmas, kurās noteikts minimālais vecums, no kura var balsot, ir 18 vai 17 gadi, būtu jānosaka, ka minimālais vecums balsošanai ir 16 gadi. Būtu jānosaka, ka minimālais kandidēšanas vecums ir 18 gadi. Visām personām ar invaliditāti neatkarīgi no viņu tiesībaspējas un rīcībaspējas

vajadzētu būt politiskām tiesībām vienlīdzīgi ar citiem.

- (18) Terminā kandidātu sarakstu iesniegšanai Eiropas Parlamenta vēlēšanām un vēlētāju sarakstu izveidei pirms Eiropas vēlēšanām dalībvalstīs ievērojami atšķiras. Lai nodrošinātu, ka kandidātiem un vēlētajiem visā Savienībā ir pieejams vienāds laiks kampaņām vai pārdomām, un lai veicinātu informācijas apmaiņu starp dalībvalstīm par vēlētajiem, kandidātu sarakstu iesniegšanas un vēlētāju sarakstu izveides termiņiem vajadzētu būt vienādiem visā Savienībā.
- (19) Lai nodrošinātu, ka Eiropas politiskās partijas, Eiropas vēlētāju apvienības un citas Eiropas vēlēšanu vienības ir pietiekami pamanāmas, ir vajadzīgi skaidri un pārredzami noteikumi par kampaņu rīkošanu un oficiāliem vēlēšanu materiāliem. Šādiem noteikumiem būtu jāļauj Eiropas politiskajām partijām, Eiropas vēlētāju apvienībām un citām Eiropas vēlēšanu vienībām izmantot jebkāda veida publisko komunikāciju un vēlēšanu kampaņu materiālus. Šādiem noteikumiem būtu jāļauj Eiropas politiskajām partijām, Eiropas vēlētāju apvienībām un citām Eiropas vēlēšanu vienībām norādīt savu saistību jebkāda veida publiskajā saziņā, vēlēšanu kampaņas materiālos un oficiālos vēlēšanu materiālos, piemēram, vēlēšanu zīmēs. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka vēlēšanu kampaņā, kas saistīta ar Savienības mēroga vēlēšanu apgabalu, pret Eiropas politiskajām partijām, Eiropas vēlētāju apvienību un citām Eiropas vēlēšanu vienībām tiek nodrošināta vienlīdzīga attieksme un un tām sniegtas tādas pašas iespējas.
- (20) Ar 1976. gada Vēlēšanu aktu tika noteikts vienots vēlēšanu laikposms, un dalībvalstīm tika dotas pilnvaras noteikt precīzu vēlēšanu datumu un laiku šā laikposma ietvaros. Lai vēlēšanām patiešām būtu Viseiropas mērogs, ir vajadzīga viena, visiem kopīga Eiropas nobalsošanas diena. Eiropas Parlamenta vēlēšanas būtu jārīko 9. maijā, Eiropas dienā, kas ir arī 1950. gada 9. maija Šūmaņa deklarācijas gadadiena. Vēlēšanu rezultāti būtu jāpasludina Eiropas Vēlēšanu iestādei un jāpublicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
- (21) Ja Eiropas Parlamenta deputāts, kas ievēlēts no valsts vēlēšanu apgabaliem, atkāpjas no amata, nomirst vai ja viņa pilnvaras tiek atsauktas, atbrīvojusies vieta būtu jāaizpilda saskaņā ar valsts tiesību aktiem. Savienības mēroga vēlēšanu apgabalā ievēlēto Eiropas Parlamenta deputātu brīvās vietas būtu jāaizpilda nākamajam kandidātam no attiecīgā saraksta. Vajadzētu būt arī iespējai uz laiku aizstāt Eiropas Parlamenta deputātus grūtniecības un dzemdību, paternitātes, bērna kopšanas atvaļinājuma un smagas slimības gadījumā.
- (22) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras attiecībā uz tehniskajām prasībām, tostarp attiecībā uz formātu un sniedzamajiem datiem, lai izveidotu Eiropas vēlētāju sarakstu. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011¹.
- (23) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķi, proti, ieviest noteikumus, kuri vajadzīgi Eiropas Parlamenta deputātu ievēlēšanai tiešās vispārējās vēlēšanās saskaņā ar vienotu vēlēšanu procedūru attiecībā uz Savienības mēroga vēlēšanu apgabalu un ar principiem, kas ir

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).”

kopīgi visām dalībvalstīm, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet paredzamās darbības mēroga un iedarbības dēļ minēto mērķi var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai.

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Priekšmets

Ar šo regulu ievieš noteikumus, kuri vajadzīgi Eiropas Parlamenta deputātu ievēlēšanai tiešās vispārējās vēlēšanās saskaņā ar vienotu vēlēšanu procedūru attiecībā uz Savienības mēroga vēlēšanu apgabalu, kas minēta 15. pantā, un principiem, kas ir kopīgi visām dalībvalstīm.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- (1) “politiskā partija” ir pilsoņu apvienība, kas īsteno politiskus mērķus un kas ir vai nu atzīta, vai dibināta saskaņā ar vismaz vienas dalībvalsts tiesisko kārtību saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 1141/2014¹; un tostarp tās, kas plāno izveidot valsts politisko partiju un/vai valstu vēlētāju apvienību Eiropas koalīciju vai šādai koalīcijai pievienoties, lai iesniegtu kandidātu sarakstu Savienības mēroga vēlēšanu apgabalā un tajā rīkotu vēlēšanu kampaņu;
- (2) “vēlētāju apvienība” ir pilsoņu apvienība, kas īsteno politiskus mērķus un kas nevis ir dibināta kā politiskā partija, bet gan reģistrēta kā pilsoņu apvienība saskaņā ar piemērojamiem valsts noteikumiem, tostarp tās, kas plāno izveidot valsts politisko partiju un/vai vēlētāju apvienību Eiropas koalīciju vai šādai koalīcijai pievienoties, lai iesniegtu kandidātu sarakstu Savienības mēroga vēlēšanu apgabalā un tajā rīkotu vēlēšanu kampaņu;
- (3) “valstu politisko partiju un/vai vēlētāju apvienību Eiropas koalīcija” ir vēlēšanu alianse, kas apvieno valstu politiskās partijas un/vai valstu vēlētāju apvienības, kuras ir reģistrētas vismaz ceturtajā daļā dalībvalstu, šo skaitu vajadzības gadījumā noapaļojot līdz nākamajam veselajam skaitlim, un kuras iesniedz kandidātu sarakstu un rīko kampaņas Savienības mēroga vēlēšanu apgabalā;
- (4) “Eiropas līmeņa politiskā partija” ir valstu politisko partiju politiskā alianse, kas īsteno politiskus mērķus un ir reģistrēta Eiropas politisko partiju un Eiropas politisko fondu

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) Nr. 1141/2014 (2014. gada 22. oktobris) par Eiropas politisko partiju un Eiropas politisko fondu statusu un finansēšanu (OV L 317, 4.11.2014., 1. lpp.)

iestādē saskaņā ar Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 1141/2014, lai iesniegtu kandidātu sarakstu Savienības mēroga vēlēšanu apgabalā un tajā rīkotu vēlēšanu kampaņu;

- (5) “Eiropas vēlēšanu apvienība” ir transnacionāla pilsoņu apvienība, kura ir reģistrēta vismaz ceturtajā daļā dalībvalstu un kura pārstāv vismaz 0,02 % no attiecīgo dalībvalstu balsstiesīgajiem iedzīvotājiem, un kura īsteno politiskus mērķus, bet nav dibināta kā Eiropas līmeņa politiskā partija, un kura ir atzīta nolūkā iesniegt kandidātu sarakstu Savienības mēroga vēlēšanu apgabalā un tajā rīkot vēlēšanu kampaņu;
- (6) “Eiropas vēlēšanu koalīcija” ir divu vai vairāku Eiropas līmeņa politisko partiju un/vai Eiropas vēlēšanu apvienību vēlēšanu alianse, kas iesniedz kandidātu sarakstu Savienības mēroga vēlēšanu apgabalā un tajā rīko vēlēšanu kampaņu un kam var pievienoties valstu politiskās partijas un/vai valstu vēlēšanu apvienības, ar nosacījumu, ka tās nav saistītas ar kādu Eiropas līmeņa politisko partiju;
- (7) “politiskā alianse” ir strukturēta sadarbība starp politiskajām partijām un/vai pilsoņiem saskaņā ar Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 1141/2014;
- (8) “Eiropas vēlēšanu vienība” ir valstu politisko partiju un/vai vēlēšanu apvienību Eiropas koalīcija, Eiropas līmeņa politiskā partija, Eiropas vēlēšanu apvienība, Eiropas vēlēšanu koalīcija vai politiskā alianse;
- (9) “Savienības mēroga saraksts” ir kandidātu saraksts, kuru Savienības mēroga vēlēšanu apgabalā iesniegusi Eiropas vēlēšanu vienība.

3. pants

Valstu noteikumi

Šī regula nosaka vēlēšanu procedūru Eiropas Parlamenta deputātu ievēlēšanai. Jautājumus, kas nav šīs regulas darbības jomā, katrā dalībvalstī reglamentē attiecīgās valsts noteikumi.

Minētie valsts noteikumi neietekmē proporcionalitātes principu, uz kā balstīta balsošanas sistēma.

Tie jebkurā gadījumā nodrošina demokrātisko standartu ievērošanu, kā rezultātā tiek noteiktas demokrātiskas un samērīgas prasības attiecībā uz politiskās partijas vai vēlēšanu apvienības reģistrāciju un kandidātu saraksta iesniegšanu valstu vēlēšanu apgabaliem un Savienības mēroga vēlēšanu apgabalam.

4. pants

Tiesības balsot

1. Ikvienam Savienības pilsonim, kurš sasniedzis 16 gadu vecumu, tostarp personām ar invaliditāti neatkarīgi no viņu tiesībspējas un rīcībspējas, ir tiesības balsot Eiropas Parlamenta vēlēšanās, neskarot spēkā esošās konstitucionālās sistēmas, kurās noteikts, ka minimālais balsstiesīgais vecums ir 18 vai 17 gadi.

2. Eiropas Parlamenta deputātu vēlēšanās, ko rīko dalībvalstu vēlēšanu apgabalos vai Savienības mēroga vēlēšanu apgabalā, neviens Savienības pilsonis, kurš ir tiesīgs balsot, nekad nebalso vairāk kā vienu reizi.

3. Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka par divkāršu balsošanu Eiropas Parlamenta vēlēšanās piemēro iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas.

5. pants

Tiesības kandidēt vēlēšanās

1. Ikvienam Savienības pilsonim, kurš sasniedzis 18 gadu vecumu, ir tiesības kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās vai nu valsts vēlēšanu apgabalā, vai Savienības mēroga vēlēšanu apgabalā, vai abos.

2. Jebkurās vēlēšanās, kurās ievēlē Eiropas Parlamentu, neviens Savienības pilsonis, kam ir tiesības kandidēt, nedrīkst kandidēt vairāk kā vienā valsts vēlēšanu apgabalā un netiek iekļauts vairāk kā vienā kādas valsts vēlēšanu apgabala sarakstā vai vairāk kā vienā Savienības mēroga sarakstā.

6. pants

Tiesību balsot izmantošana

1. Dalībvalstis nodrošina, ka visi Savienības pilsoņi, tostarp tie, kas dzīvo vai strādā trešā valstī, tie, kuriem nav pastāvīgas dzīvesvietas, tie, kas dzīvo slēgta tipa aprūpes iestādēs, bezpajumtnieki vai tie, kuri izcieš cietumsodu Savienībā, var izmantot savas tiesības balsot Eiropas Parlamenta vēlēšanās.

2. Attiecībā uz tiem pilsoņiem, kuri izcieš cietumsodu Savienībā, 1. punkts neskar valstu tiesību aktus vai tiesas lēmumus, kas pieņemti saskaņā ar valsts tiesību aktiem.

7. pants

Pieklūstamība

1. Dalībvalstis nodrošina, ka visiem pilsoņiem, tostarp personām ar invaliditāti, ir vienlīdzīga piekļuve attiecīgajiem materiāliem, balsošanas iespējām un vēlēšanu iecirkņiem.

2. Dalībvalstis, ņemot par pamatu savas valsts balsošanas sistēmas, ievieš atbilstīgus pasākumus, lai personām ar invaliditāti atvieglotu balsošanas tiesību īstenošanu neatkarīgā un aizklātā balsojumā.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka personas ar invaliditāti pēc viņu pieprasījuma balsošanas procesā saņem palīdzību no kādas citas personas, ko persona ar invaliditāti ir izvēlējusies.

8. pants

Balsošana pa pastu

1. Dalībvalstis Eiropas Parlamenta vēlēšanās nodrošina balsošanu pa pastu, tostarp pilsoņiem, kuri dzīvo trešā valstī, un pieņem pasākumus, ar ko nodrošina balsošanas pa pastu piekļūstamību, jo īpaši personām ar invaliditāti. Dalībvalstis pieņem visus vajadzīgos pasākumus balsošanas uzticamības un aizklātuma nodrošināšanai, kā arī nodrošina personas datu aizsardzību saskaņā ar piemērojamiem Savienības tiesību aktiem.

2. Dalībvalstis var paredzēt balsošanai papildu iespējas, izmantojot iepriekšēju fizisku balsošanu, balsošanu uz pilnvaras pamata un balsošanu, izmantojot elektroniskās un interneta sistēmas.

Ja balsošana notiek elektroniski, internetā un uz pilnvaras pamata, dalībvalstis pieņem visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu balsošanas uzticamību, integritāti un aizklātumu, elektronisko un interneta sistēmu izstrādes un ieviešanas pārredzamību, iespēju veikt manuālu vai elektronisku pārskaitīšanu, neapdraudot balsojuma aizklātumu un personas datu aizsardzību saskaņā ar piemērojamiem Savienības tiesību aktiem.

9. pants

Valstu vēlētāju sarakstu un Eiropas vēlētāju saraksta izveide

1. Lai atklātu un nepieļautu divkāršu nobalsošanu Eiropas Parlamenta vēlēšanās, termiņš, līdz kuram katrā dalībvalstī izveido vēlētāju sarakstu, ir ne vēlāk kā četrpadsmit nedēļas pirms 19. panta 1. punktā minētās vēlēšanu dienas. Kļūdas vēlētāju sarakstā var labot līdz vēlēšanu dienai.

2. Lai izveidotu Eiropas vēlētāju sarakstu, valstu kompetentās iestādes sniedz Eiropas Vēlēšanu iestādei visus vajadzīgos datus, ko paredz 18. pants. Kritērijus reģistrēšanai valsts vēlētāju sarakstā reglamentē valsts noteikumi.

3. Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem nosaka tehniskās prasības, tostarp formātu un datus, kas jāsniedz, lai izveidotu Eiropas vēlētāju sarakstu šā panta 2. punkta īstenošanai. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 29. pantā minēto konsultēšanās procedūru.

10. pants

Kandidātu izraudzīšanās principi

1. Visas politiskās partijas, vēlētāju apvienības, vēlēšanu alianses un Eiropas vēlēšanu vienības, kas piedalās Eiropas Parlamenta vēlēšanās, izvēloties savus kandidātus Eiropas Parlamenta vēlēšanām, ievēro demokrātiskās procedūras, pārredzamību un dzimumu līdztiesību, veicot pasākumus, kuru mērķis ir nodrošināt, ka visām tiesīgajām personām ir vienlīdzīgas iespējas tikt ievēlētām, un tādu Eiropas Parlamenta sastāvu, kas atspoguļo Eiropas Savienības daudzveidību. Dzimumu līdztiesību panāk atkarībā no dalībvalstu vēlēšanu sistēmām un jebkurā gadījumā Savienības mēroga vēlēšanu apgabalā, izmantojot pēc rāvējslēdzēja principa sastādītus sarakstus vai kvotas un nepārkāpjot nebināru cilvēku tiesības.

2. Politiskās partijas, vēlētāju apvienības vai Eiropas vēlēšanu vienības biedrs var atbildīgajai

valsts iestādei vai Eiropas Vēlēšanu iestādei iesniegt pamatotu sūdzību par šajā pantā noteikto demokrātisko procedūru, pārredzamības un dzimumu līdztiesības kritēriju neievērošanu.

11. pants

Kandidātu sarakstu iesniegšana

1. Termiņš kandidātu sarakstu iesniegšanai Eiropas Parlamenta vēlēšanām ir divpadsmit nedēļas pirms 19. panta 1. punktā minētās vēlēšanu dienas.
2. Ne vēlāk kā 12 nedēļas pirms vēlēšanu dienas Eiropas vēlēšanu vienības iesniedz Eiropas Vēlēšanu iestādei dokumentu, kurā norādīts, ka visi kandidāti piekrīt viņu iekļaušanai Savienības mēroga sarakstā. Minētajā dokumentā norāda kandidātu vārdus un uzvārdus un viņu personas apliecību vai pasu numurus. Kandidāti paraksta dokumentu, un tajā norāda parakstīšanas datumu un vietu.

12. pants

Vēlēšanu sistēma

1. Vēlēšanas ir tiešas un vispārējas, un balsošana ir vienlīdzīga, brīva un aizklāta. Katram vēlētajam ir divas balsis, no kurām ar vienu ievēlē Eiropas Parlamenta deputātus valstu vēlēšanu apgabalos un otru izmanto Eiropas Parlamenta deputātu ievēlēšanai no Savienības mēroga vēlēšanu apgabala.
2. Eiropas Parlamenta deputātus valstu vēlēšanu apgabalos un Savienības mēroga vēlēšanu apgabalā ievēlē kā Savienības pilsoņu pārstāvjus saskaņā ar proporcionālas pārstāvības principu.
3. Valstu vēlēšanu apgabalos Eiropas Parlamenta deputātus ievēlē, izmantojot jebkuru valsts proporcionālās pārstāvības sistēmu, ko parasti izmanto dalībvalstis.
4. Savienības mēroga vēlēšanu apgabalā Eiropas Parlamenta deputātus ievēlē, izmantojot slēgtā saraksta sistēmu.

13. pants

Vēlēšanu procentuālā barjera

1. Dalībvalstis var noteikt minimālo procentuālo barjeru mandāta iegūšanai. Valsts līmenī minētā barjera nepārsniedz 5 % no kopējā nodoto to balsu skaita, kuras atzītas par derīgām.
2. Valstu vēlēšanu apgabalos, kuros ir vairāk nekā 60 mandātu, nosaka procentuālo barjeru, kas nav zemāka par 3,5 % no attiecīgajā vēlēšanu apgabalā nodotajām derīgajām balsīm.
3. Šā panta 1. un 2. punktā minētās procentuālās barjeras neskar izņēmumus, kas valsts tiesību aktos paredzēti politiskajām partijām vai vēlētāju apvienībām, kuras pārstāv atzītas nacionālās

vai lingvistiskās minoritātes.

4. Izņēmumu attiecībā uz 2. punktā noteiktajām valsts procentuālajām barjerām piemēro politiskajām partijām vai vēlētāju apvienībām, kas reģistrētas ceturtdaļā dalībvalstu un iegūst vismaz vienu miljonu balsu visā Savienībā, un kuru valsts vēlēšanu zīmē ir iekļauts tās Eiropas vēlēšanu vienības vienotais nosaukums un logotips, ar kuru tās ir saistītas, lai arī vajadzības gadījumā tas ir pielāgots attiecīgo dalībvalstu valodām.

5. Minimālo procentuālo barjeru mandāta iegūšanai nepiemēro Savienības vēlēšanu apgabalā, kas minēts 15. pantā.

14. pants

Valstu vēlēšanu apgabali

Saskaņā ar konkrēto valsts situāciju un neskarot 15. pantu, katra dalībvalsts var izveidot vienotus vēlēšanu apgabalus Eiropas Parlamenta vēlēšanām vai kā citādi sadalīt savu vēlēšanu teritoriju, ja kopumā netiek ietekmēts balsošanas sistēmas proporcionalitātes princips.

Dalībvalstis var veidot viena deputāta vēlēšanu apgabalus, kas pārstāv lingvistiskās vai etniskās minoritātes, aizjūras zemju valstspiederīgos, tālākos reģionus vai aizjūras teritorijas saskaņā ar valsts noteikumiem, neietekmējot balsošanas sistēmas proporcionālo raksturu.

15. pants

Savienības mēroga vēlēšanu apgabals

1. Vienu vēlēšanu apgabalu veido visa Eiropas Savienības teritorija, un no tā ievēlē 28 Eiropas Parlamenta deputātus pirmajās Eiropas Parlamenta deputātu vēlēšanās pēc šīs regulas stāšanās spēkā.

Pēc tam Savienības mēroga vēlēšanu apgabala lielumu Eiropas Parlamenta deputātu vēlēšanām nosaka Eiropadomes lēmums, ar ko nosaka Eiropas Parlamenta sastāvu.

2. Ievēlēšana Savienības mēroga vēlēšanu apgabalā neskar katrā dalībvalstī ievēlētos Eiropas Parlamenta deputātus.

3. Visas Eiropas vēlēšanu vienības saskaņā ar 2. pantu var iesniegt Eiropas Vēlēšanu iestādei Savienības mēroga sarakstus.

4. Neviena Eiropas vēlēšanu vienība nedrīkst iesniegt vairāk kā vienu Savienības mēroga sarakstu. Valsts mēroga partija un valsts mēroga vēlētāju apvienība var atbalstīt tikai vienu Savienības mēroga sarakstu.

5. Uz vēlēšanu zīmēm, kas ietver Savienības mēroga sarakstus, ir attiecīgās Eiropas vēlēšanu vienības nosaukums un logotips.

6. Kandidātiem, kuri dzīvo trešā valstī, kandidāta dzīvesvieta Savienības mēroga saraksta sastādīšanas nolūkiem ir vieta, kurā kandidāts dzīvojis visvēlāk pirms izbraukšanas no Eiropas Savienības. Kandidātiem, kuri dzimuši un dzīvo trešā valstī, kandidāta dzīvesvieta Savienības mēroga saraksta sastādīšanas nolūkiem ir dalībvalsts, kuras valstspiederīgais ir attiecīgais kandidāts.

7. Savienības mēroga sarakstos iekļautais kandidātu skaits ir vienāds ar 1. punktā minēto mandātu skaitu.

8. Savienības mēroga sarakstus sagatavo Eiropas vēlēšanu vienības saskaņā ar 10. panta 1. punktā noteiktajiem principiem.

9. Lai nodrošinātu ģeogrāfisko līdzsvaru, Savienības mēroga saraksti ir sadalīti iedaļās ar trijām pozīcijām. Katru no šīm trijām pozīcijām aizpilda ar vienu kandidātu no katras no trijām dalībvalstu grupām, kā noteikts I pielikumā un uzskatāmi parādīts II pielikumā.

10. Kandidātu secība, kuru dzīvesvieta ir dalībvalstī kādā no trijām dalībvalstu grupām, kuras iekļautas I pielikumā, katrā saraksta triju pozīciju sadaļā ir mainīga līdz saraksta pozīcijai, kas atbilst skaitlim, ko iegūst, mandātu kopējo skaitu dalot ar divi, un vajadzības gadījumā iegūto skaitli noapaļo līdz nākamajam veselajam skaitlim.

11. Kopējo iedzīvotāju skaitu dalībvalstīs, pamatojoties uz jaunākajiem dalībvalstu sniegtajiem datiem, aprēķina Komisija (*Eurostat*) saskaņā ar metodi, kas noteikta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1260/2013¹.

12. Vietu sadalījumu Savienības mēroga sarakstiem, pamatojoties uz apkopotajiem rezultātiem Savienības mēroga vēlēšanu apgabalā, veic saskaņā ar *D'Hondt* sistēmu šādi:

a) par kandidātiem nodoto balsu skaitu dilstošā secībā norāda slejā;

b) par katru kandidatūru nodoto balsu skaitu dala ar 1, 2, 3 utt., līdz iegūst skaitli, kas atbilst attiecīgā vēlēšanu apgabala vietu skaitam, un rezultātus apkopo tabulā, kura ir līdzīga III pielikumā iekļautajai tabulai. Mandātus piešķir kandidātiem, kuri tabulā ir visaugstākajā pozīcijā, un pozīcijas norāda dilstošā secībā;

c) ja divas dažādas kandidatūras saņēmušas vienādu punktu skaitu, mandātu piešķir sarakstam ar vislielāko kopējo balsu skaitu. Ja divi kandidāti saņēmuši vienādu balsu skaitu, pirmo mandāta ieguvēju nosaka izlozes kārtībā un pārējos kandidātus sarindo pamīšus.

13. Eiropas un valstu sabiedriskās raidorganizācijas piešķir apraides laiku proporcionāli iepriekšējo vēlēšanu rezultātiem Savienības mēroga vēlēšanu apgabalā, un minimālo raidlaiku nodrošina katram Savienības mēroga sarakstam.

16. pants

Eiropas vēlēšanu vienību vēlēšanu kampaņu finansēšana

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1260/2013 (2013. gada 20. novembris) par Eiropas demogrāfijas statistiku (OV L 330, 10.12.2013., 39. lpp.).

Regulas (ES, Euratom) Nr. 1141/2014 IV un V nodaļas noteikumus *mutatis mutandis* piemēro Eiropas vēlēšanu vienību vēlēšanu kampaņu finansēšanai.

17. pants

Kopīgie noteikumi par vēlēšanu kampaņām

1. Vēlēšanu kampaņas sākas ne agrāk kā astoņas nedēļas pirms vēlēšanu dienas.
2. Vēlēšanu kampaņa nozīmē aicinājumu vēlētajiem nodot savu balsi Eiropas Parlamenta vēlēšanās, kas tiek pausts, izmantojot drukātus vai digitālus materiālus un citus publiskās saziņas veidus, mediju reklāmas un publiskus pasākumus. Vēlēšanu kampaņas materiāli ietver logotipu un atsauci uz Eiropas vēlēšanu vienības, ar kuru valsts partija ir saistīta, manifestu vai programmu.
3. Vēlēšanu kampaņas materiāli ir pieklūstami personām ar invaliditāti.
4. Valstu vēlēšanu apgabalos vēlēšanu zīmes, ko izmanto Eiropas Parlamenta vēlēšanās, ir vienotas, nodrošina vienādu redzamību valstu politisko partiju un/vai valstu vēlēšanu apvienību nosaukumiem, akronīmiem, simboliem un logotipiem, ja tādi ir, un Eiropas vēlēšanu vienību nosaukumiem, akronīmiem, simboliem un logotipiem, ja tās ir saistītas ar kādu no tām, un tajās norāda kandidātu un attiecīgā gadījumā aizstājēju vārdus un uzvārdus tādā secībā, kādā tie ir iekļauti attiecīgajos kandidātu sarakstos.
5. Noteikumi par Eiropas Parlamenta vēlēšanu materiālu nosūtīšanu vēlētajiem ir tie paši, ko attiecīgajā dalībvalstī piemēro valsts, reģionālajās un pašvaldību vēlēšanās.
6. Dalībvalstis nodrošina, ka vēlēšanu kampaņā, kas saistīta ar Savienības mēroga vēlēšanu apgabalu, pret Eiropas vēlēšanu vienībām tiek nodrošināta tāda pati attieksme un tām sniegtas tādas pašas iespējas kā valstu politiskajām partijām un valstu vēlēšanu apvienībām.
7. Dalībvalstis īsteno Eiropas vēlēšanu klusuma periodu 48 stundas pirms vēlēšanu dienas, kura laikā nav atļauts iztaujāt vēlētajus par viņu nodomiem balsot.

18. pants

Kontaktiestādes

1. Katra dalībvalsts izraugās kontaktiestādi, kas ir atbildīga par nepieciešamo datu apmaiņu ar analogajām iestādēm citās dalībvalstīs un ar Eiropas Vēlēšanu iestādi, kura izveidota saskaņā ar 28. pantu, par vēlētajiem, lai izveidotu Eiropas vēlēšanu sarakstu saskaņā ar 9. panta 2. punktu, un par kandidātiem.
2. Šā panta 1. punktā minētā kontaktiestāde saskaņā ar piemērojamiem Savienības tiesību aktiem par personas datu aizsardzību ne vēlāk kā sešas nedēļas pirms vēlēšanu dienas sāk attiecīgajām analogajām iestādēm un Eiropas Vēlēšanu iestādei nosūtīt datus, kas norādīti

Padomes Direktīvas 93/109/EK¹ 9. un 10. pantā, attiecībā uz Savienības pilsoņiem, kas iekļauti valstu vēlētāju sarakstos un Savienības vēlētāju sarakstā vai kandidē vēlēšanās dalībvalstī, kuras pilsoņi tie nav.

19. pants

Vēlēšanu diena

1. Eiropas Parlamenta vēlēšanas notiek katra sasaukuma pēdējā gada 9. maijā, kā minēts 20. pantā (“vēlēšanu diena”).
2. Vēlēšanu iecirkņu darba laikā un pusstundu pirms vēlēšanu iecirkņu atvēršanas ir aizliegtas jebkādas politiskas aktivitātes vēlēšanu iecirkņos vai to tuvumā, neskarot pasākumus, ko dalībvalstīs organizē, lai atzīmētu Eiropas dienu.
3. Visās dalībvalstīs vēlēšanas beidzas vēlēšanu dienā plkst. 21.00 pēc vietējā laika. Lai ņemtu vērā laika atšķirību, Savienības aizjūras zemēs un teritorijās Eiropas Parlamenta vēlēšanas var notikt Parlamenta sasaukuma pēdējā gada 8. maijā.
4. Dalībvalstis savus balsu skaitīšanas rezultātus nepublicē ne oficiāli, ne provizoriski, kamēr balsošana nav beigusies dalībvalstī, kuras vēlētajī saskaņā ar 3. punktu balso pēdējie.
5. Dalībvalstis var pasludināt vēlēšanu dienu par valsts svētku dienu.

20. pants

Vēlēšanu rezultātu noteikšana un publicēšana

1. Eiropas Vēlēšanu iestāde, pamatojoties uz kontaktiestāžu sniegto informāciju, pasludina vēlēšanu rezultātus Savienības mēroga vēlēšanu apgabalā un valstu vēlēšanu apgabalos tieši šādā secībā.
2. Oficiālos vēlēšanu rezultātus publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

21. pants

Parlamenta sasaukums un pilnvaras

1. Piecu gadu termiņš, uz kuru ievēlē Eiropas Parlamenta deputātus, pēc katrām vēlēšanām sākas līdz ar pirmās sesijas atklāšanu (“Parlamenta sasaukums”).
2. Katra Eiropas Parlamenta deputāta pilnvaru laiks sākas un beidzas saskaņā ar Parlamenta

¹ Padomes Direktīva 93/109/EK (1993. gada 6. decembris), ar ko nosaka sīki izstrādātu kārtību balsstiesību un tiesību kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās izmantošanai Savienības pilsoņiem, kas dzīvo dalībvalstī, kuras pilsoņi tie nav (OV L 329, 30.12.1993., 34. lpp.).

sasaukumu ("mandāts").

22. pants

Parlamenta sasaukšana

Papildus Līguma par Eiropas Savienības darbību 229. pantā minētajam pienākumam Eiropas Parlaments bez īpaša pieprasījuma sanāk pirmajā otrdienā vienu mēnesi pēc vēlēšanu dienas.

23. pants

Pilnvaru pārbaude

Eiropas Parlaments pārbauda Eiropas Parlamenta deputātu pilnvaras.

Šajā nolūkā tas ņem vērā dalībvalstu oficiāli paziņotos un Eiropas Vēlēšanu iestādes pasludinātos rezultātus.

24. pants

Nesavienojamība

1. Eiropas Parlamenta deputāta amats nav savienojams ar šādiem amatiem:

- dalībvalsts valdības loceklis,
- valsts vai reģionālā parlamenta deputāts vai asamblejas ar likumdošanas pilnvarām loceklis,
- Eiropas Komisijas loceklis,
- Eiropas Savienības Tiesas tiesnesis, ģenerālvokāts vai tiesas sekretārs,
- Eiropas Centrālās bankas Valdes loceklis,
- Revīzijas palātas loceklis,
- Eiropas ombuds,
- Ekonomikas un sociālo lietu komitejas loceklis,
- Reģionu komitejas loceklis,
- komiteju vai citu saskaņā ar Līgumu par Eiropas Savienības darbību vai Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumu izveidotu struktūru loceklis, kura

uzdevums ir pārvaldīt Savienības līdzekļus vai pastāvīgi veikt tiešus administratīvus pienākumus,

- Eiropas Investīciju bankas Direktoru padomes, Vadības komitejas vai personāla loceklis,
- Eiropas Savienības iestādēs vai ar tām saistītās specializētās struktūrās, vai Eiropas Centrālajā bankā strādājošs ierēdnis vai kalpotājs.

2. Katra dalībvalsts var papildus pieņemt valsts noteikumus par nesavienojamību ar Eiropas Parlamenta deputāta amatu.

3. Eiropas Parlamenta deputātus, kuriem sasaukuma laikā kļūst piemērojams 1. un 2. punkts, aizstāj saskaņā ar 27. pantu.

25. pants

Parlamenta ārējie pasākumi

Pēc ievēlēšanas Eiropas Parlamenta deputāti savā dzīvesvietas dalībvalstī izraugās pašvaldību un attiecīgā gadījumā reģionu, no kura viņi piedalīsies Parlamenta ārējos pasākumos.

26. pants

Personīgs un neatkarīgs balsojums

1. Eiropas Parlamenta deputāti balso individuāli un personīgi. Viņi nepilda nekādus norādījumus un nesaņem saistošus uzdevumus.

2. Eiropas Parlamenta deputāti no brīža, kad tiek oficiāli paziņota viņu ievēlēšana Eiropas Parlamentā, bauda privilēģijas un imunitāti, ko viņiem piemēro saskaņā ar Protokolu Nr. 7 par privilēģijām un imunitāti Eiropas Savienībā, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību, Līgumam par Eiropas Savienības darbību un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumam.

27. pants

Atbrīvojušās vietas

1. Deputāta vieta atbrīvojas, ja Eiropas Parlamenta deputāta pilnvaras beidzas deputāta atkāpšanās, nāves vai mandāta atsaukšanas dēļ.

2. Savienības mēroga vēlēšanu apgabalā ievēlēta Eiropas Parlamenta deputāta nāves, atkāpšanās vai mandāta atsaukšanas gadījumā Eiropas Parlamenta priekšsēdētājs nekavējoties informē Eiropas Vēlēšanu iestādi.

Atbrīvojušos vietu aizpilda nākamais kandidāts no kandidātu saraksta, ko sākotnēji pārstāvēja attiecīgais deputāts, kurš ir nomiris, atkāpies vai atsaukts no amata.

3. Ievērojot pārējos šīs regulas noteikumus, katra dalībvalsts nosaka piemērotas procedūras, kā uz atlikušo sasaukuma laiku aizpildīt vakances, kas atbrīvojas sasaukuma laikā.

4. Ja kādas dalībvalsts tiesību aktos paredzēti skaidri noteikumi Eiropas Parlamenta deputāta mandāta atsaukšanai, tad šādā gadījumā mandāts beidzas saskaņā ar attiecīgajiem tiesību aktu noteikumiem. Kompetentās valsts iestādes šo informāciju paziņo Eiropas Parlamentam.

5. Ja atbrīvojas deputāta vieta deputāta atkāpšanās vai nāves dēļ, Eiropas Parlamenta priekšsēdētājs to nekavējoties paziņo attiecīgās dalībvalsts kompetentajām iestādēm un Eiropas Vēlēšanu iestādei.

6. Ja Parlaments paziņo, ka atbrīvojusies no Savienības vēlēšanu apgabala ievēlēta deputāta vieta, Parlamenta priekšsēdētājs par to informē Eiropas Vēlēšanu iestādi un to aicina nekavējoties šo vakanci aizpildīt uz atlikušo mandāta laiku.

Savienības mēroga vēlēšanu apgabalā ievēlēto Eiropas Parlamenta deputātu brīvās vietas aizpilda nākamais kandidāts no attiecīgā saraksta atbilstīgi hierarhiskai secībai.

7. Pēc attiecīgā deputāta pieprasījuma un ar attiecīgās dalībvalsts vai Eiropas Vēlēšanu iestādes piekrišanu Parlaments var ierosināt attiecīgā deputāta pagaidu aizvietošanu grūtniecības un dzemdību, paternitātes vai bērna kopšanas atvaļinājuma gadījumā vai atvaļinājuma gadījumā smagas slimības dēļ.

Ja kāda no pirmajā daļā minētajiem iemesliem dēļ uz laiku atbrīvojas vieta, attiecīgo deputātu uz sešpadsmit nedēļām uz laiku aizvieto nākamai attiecīgā saraksta kandidāts, kurš var pieņemt lēmumu par atbrīvojušās vietas aizpildīšanu vai neaizpildīšanu. Atteikšanās aizpildīt atbrīvojušos vietu nenozīmē kārtas pozīcijas zaudēšanu attiecīgajā sarakstā attiecībā uz turpmākām brīvajām vietām. Šo sešpadsmit nedēļu termiņu var pagarināt.

28. pants

Eiropas Vēlēšanu iestāde

1. Ar šo izveido Eiropas Vēlēšanu iestādi ("Eiropas Vēlēšanu iestāde"), lai tā:

a) nodrošinātu šīs regulas pareizu īstenošanu, kā arī vadītu un uzraudzītu vēlēšanu procesu Savienības mēroga vēlēšanu apgabalā;

b) noteiktu procedūru, kas piemērojama sūdzībām saskaņā ar 10. panta 2. punktu attiecībā uz Savienības mēroga vēlēšanu apgabalu;

c) pildītu visas funkcijas, kas saistītas ar vēlēšanu procesu Savienības mēroga vēlēšanu apgabalā, un sadarbotos ar 18. pantā minētajām kontaktiestādēm;

d) pārbaudītu, vai Eiropas vēlēšanu vienības atbilst Savienības mēroga sarakstu iesniegšanas nosacījumiem saskaņā ar 15. pantu;

e) pārvaldītu Eiropas vēlētāju sarakstu, kas izveidots saskaņā ar 9. pantu;

f) pasludinātu vēlēšanu rezultātus saskaņā ar 20. pantu;

g) izšķirtu jebkurus strīdus, kas būtu izcēlušies saistībā ar šīs regulas noteikumiem un kas nav strīdi, kuri izriet no valsts noteikumiem, uz kuriem atsaucas šī regula.

Eiropas Vēlēšanu iestāde var sniegt palīdzību arī tad, ja rodas grūtības saistībā ar valstu iestāžu iesniegto sarakstu interpretāciju.

2. Eiropas Vēlēšanu iestāde ir neatkarīga un savas funkcijas pilda, pilnībā ievērojot šo regulu.

3. Eiropas Vēlēšanu iestāde vienpadsmit nedēļas pirms vēlēšanu dienas izsludina Savienības mēroga sarakstus.

Tā izveido un pārvalda reģistru, kurā ir dažādie Savienības mēroga saraksti, kurus iesniegušas Eiropas vēlēšanu vienības. Informāciju par reģistru dara publiski pieejamu.

Savos lēmumos Eiropas Vēlēšanu iestāde pilnībā ņem vērā pamattiesības balsot un kandidēt vēlēšanās.

4. Katra dalībvalsts ieceļ vienu Eiropas Vēlēšanu iestādes locekli, ko izraugās no tiesību vai politisko zinātņu profesoru un citu vēlēšanu sistēmu ekspertu vidus, pamatojoties uz viņu profesionālajām īpašībām un ievērojot dzimumu līdzsvaru. Eiropas Vēlēšanu iestādes locekļi atsevišķos balsojumos ar vienkāršu balsu vairākumu ievēlē vadītāju, vadītāja vietnieku un sekretāru. Eiropas Vēlēšanu iestāde cenšas pieņemt lēmumus vienprātīgi. Ja lēmumu nav iespējams pieņemt vienprātīgi, Eiropas Vēlēšanu iestāde pieņem lēmumu ar vienkāršu balsu vairākumu.

Visi Eiropas Vēlēšanu iestādes locekļi ir neatkarīgi savu pienākumu izpildē. Viņi nelūdz un nepieņem iestāžu vai valdību, vai kādu citu struktūru, amatpersonu vai aģentūru norādījumus. Viņi nav Eiropas Parlamenta vai valstu parlamentu esošie vai bijušie deputāti, nedz arī esošie vai bijušie valstu valdību locekļi. Turklāt viņiem nav vēlēšanās iegūta mandāta un viņi nav nevienas Savienības iestādes, Eiropas līmeņa politiskās partijas vai Eiropas vēlētāju apvienības, vai Eiropas līmeņa politiskā fonda ierēdņi vai citi darbinieki.

Eiropas Vēlēšanu iestādes locekļus ieceļ uz pieciem gadiem, un pilnvaru termiņu var pagarināt vienu reizi.

5. Eiropas Vēlēšanu iestādi pārstāv tās vadītājs, kas Iestādes vārdā nodrošina visu Eiropas Vēlēšanu iestādes lēmumu īstenošanu.

Eiropas Vēlēšanu iestādes vadītājs atturas no jebkādām darbībām, kas nav savienojamas ar viņa pienākumiem.

Ja kāds Eiropas Vēlēšanu iestādes loceklis, kas var būt arī vadītājs, vairs neatbilst savu pienākumu pildīšanas nosacījumiem, viņu var atbrīvot no amata ar balsojumu, ja par to nobalso vismaz trīs piektdaļas Eiropas Vēlēšanu iestādes locekļu, pamatojoties uz ziņojumu, kurā izklāstīts argumentēts atbrīvošanas priekšlikums.

Eiropas Vēlēšanu iestādes piecu gadu pilnvaru termiņš sākas divarpus gadus pēc Parlamenta sasaukuma sākuma. Eiropas Vēlēšanu iestādes pirmais pilnvaru termiņš sākas iespējami drīz pēc šīs regulas stāšanās spēkā.

Vakanci Eiropas Vēlēšanu iestādē, kas radusies atkāpšanās, pensionēšanās, atlaišanas vai nāves dēļ, aizpilda saskaņā ar to pašu procedūru, ko piemēro sākotnējai iecelšanai amatā.

6. Eiropas Vēlēšanu iestādei ir juridiskas personas statuss, un tās rīcībā ir tās funkciju veikšanai nepieciešamās biroja telpas, personāls, pakalpojumi un administratīvā atbalsta aprīkojums.

7. Deviņu mēnešu laikā pēc Eiropas vēlēšanām Eiropas Vēlēšanu iestāde iesniedz Eiropas Parlamentam ziņojumu par Eiropas vēlēšanu norisi, šīs regulas īstenošanu un tās mērķu sasniegšanu.

8. Eiropas Vēlēšanu iestādes izmaksas, tostarp tās locekļu atalgojumu, finansē ar apropriācijām no Savienības vispārējā budžeta.

Budžeta apropriācijām jābūt pietiekami lielām, lai nodrošinātu Eiropas Vēlēšanu iestādes pilnīgu un neatkarīgu darbību. Eiropas Vēlēšanu iestādes vadītājs iesniedz Eiropas Parlamentam Iestādes budžeta plāna projektu, ko dara publiski pieejamu. Kredītrīkotāja pilnvaras rīkoties ar šīm apropriācijām Eiropas Parlaments deleģē Eiropas Vēlēšanu iestādes vadītājam.

29. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 4. pantu.

30. pants

Atcelšana

1. Tiek atcelts Akts par Eiropas Parlamenta pārstāvju ievēlēšanu tiešās vispārējās vēlēšanās, kurš pievienots Padomes Lēmumam 76/787/EOTK/EEK, *Euratom*.

2. Atsauces uz atcelto Aktu uzskata par atsaucēm uz šo regulu.

31. pants

Pārskatīšanas klauzula

Ne vēlāk kā vienu gadu pēc katrām Eiropas vēlēšanām Eiropas Parlaments, apspriedies ar Eiropas Vēlēšanu iestādi, iesniedz ziņojumu par šīs regulas vispārējo darbību, kam vajadzības gadījumā pievieno tiesību akta priekšlikumu šīs regulas grozīšanai.

32. pants

Stāšanās spēkā

1. Šī regula stājas spēkā tā mēneša pirmajā datumā, kas seko pēc regulas apstiprināšanas dalībvalstīs saskaņā ar to attiecīgajām konstitucionālajām prasībām.

2. Dalībvalstis paziņo Padomes Ģenerālsekretariātam par savas valsts procedūru pabeigšanu.

**I. PIELIKUMS TABULA — 27 ES DALĪBVALSTU IEDALĪJUMS KATEGORIJĀS
PĒC IEDZĪVOTĀJU SKAITA**

Kategorijas	Dalībvalsts	Iedzīvotāju kopskaits
A grupa (37,9 miljoni — 83,1 miljons)	Vācija	83 166 711
	Francija	67 320 216
	Itālija	59 641 488
	Spānija	47 332 614
	Polija	37 958 138
B grupa (10,7 miljoni — 19,3 miljoni)	Rumānija	19 328 838
	Nīderlande	17 407 585
	Beļģija	11 522 440
	Grieķija	10 718 565
	Čehija	10 693 939
C grupa (6,9 miljoni — 10,2 miljoni)	Zviedrija	10 327 589
	Portugāle	10 295 909
	Ungārija	9 769 526
	Austrija	8 901 064
	Bulgārija	6 951 482
D grupa (2,7 miljoni — 5,8 miljoni)	Dānija	5 822 763
	Somija	5 525 292
	Slovākija	5 457 873
	Īrija	4 964 440
	Horvātija	4 058 165
	Lietuva	2 794 090
E grupa (500 tūkstoši — 2,1 miljons)	Slovēnija	2 095 861
	Latvija	1 907 675
	Igaunija	1 328 976
	Kipra	888 005
	Luksemburga	626 108
	Malta	514 564

Avots: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tps00001/default/table?lang=en>

II PIELIKUMS

Praktisks Savienības mēroga saraksta piemērs, izmantojot triju kategoriju grupu ar 28 mandātiem.

A1, A2, A3, A4, A5, B1, B2, B3, B4, B5, B7, B8, B9, B10, C1, C2, C3, C4, C5, C6, C7, C8, C9, C10, C11, C12 ir piemēri ar kandidātiem no dalībvalstīm (kategorijas veidotas pēc iedzīvotāju skaita)

Savienības mēroga saraksta piemērs		
Iedaļas	Pozīcijas numurs	Kandidātu iedaļas
1. iedaļa	1	A1
	2	B7
	3	C7
2. iedaļa	4	B10
	5	C5
	6	A3
3. iedaļa	7	A2
	8	C3
	9	B7
4. iedaļa	10	B5
	11	C3
	12	A4
5. iedaļa	13	A5
	14	C12
	15	B9
6. iedaļa	16	A4
	17	A2
	18	B2
7. iedaļa	19	B3
	20	A1
	21	B8
8. iedaļa	22	C1
	23	C2
	24	B4
9. iedaļa	25	A5
	26	C8
	27	B1
10. iedaļa	28	B7

III PIELIKUMS

Praktisks piemērs — *D'Hondt* metode

Praktisks piemērs: 1 000 000 derīgas balsis, nodotas vēlēšanu apgabalā, no kura ievēlē 5 deputātus.

A (350 000 balsis), B (300 000 balsis), C (150 000 balsis), D (100 000 balsis), E (70 000 balsis), F (30 000 balsis)

Sadalījums	1	2	3	4	5	
A	350 000	175 000	116 666	87 500		70 000
B	300 000	150 000	100 000	75 000		60 000
C	150 000	75 000	50 000		37 500	30 000
D	100 000	50 000	33 333		25 000	20 000
E	70 000	35 000	23 333		17 500	14 000
F	30 000	15 000	10 000		7 500	6 000

Attiecīgi A iegūst 2 mandātus, B —2 mandātus un C —1 mandātu.